

KLAUSIMŲ EILĖ BEGALINĖ

AUDROS DEBESYS

Neseniai JAV valstybių senatorius Mansfield gana vykusiai apibūdino dabartinę politinę padėtį, pabrėždamas, kad Šiaurės Atlanto Gynybos Paktas gerokai apiręs, esama nemaža sunkumų Artimuosiuose Rytuose, nesą saugu Pietryčių Azijoje ir spalvotasis žemynas Afrika kelią susirūpinimą.

Jei kiek arčiau panagrinėsimė visas minėtojo senatoriaus iškeltas problemas, pamatysimė, kad daug tiesos jose esama. Šiaurės Atlanto gynybos pakto (NATO) padėtis gerokai pašlijusi, dėl netikros Prancūzijos politinės padėties ir dėl Kipro salos vykstančių nesutarimų tarp Anglijos ir Graikijos.

PATRANKŲ PAVESYJE

Artimuosiuose Rytuose atrodo tik kibirkštis betruksta. Nuolat vykstantieji ginkluoti susirėmimai tarp Izraelio ir Egipto neleidžia ramiai ilsėtis vakariečiams. Jau net kalbama, kad Eisenhoweris besiruošias prašyti iš Kongreso (JAV seimo) įgaliojimų panaudoti krašto ginkluotąsias pajėgas tuo atveju, jei rimtai grėstų karo pavojus tarp žydų ir egiptiečių. Net dar daugiau, laukiama su susirūpinimu, kuo pasibaigs šiuo reikalu JAV, Anglijos ir Prancūzijos vedami pasitarimai. Neabejojama, kad bus prieita išvados visomis priemonėmis tai sutrukdyti.

Iš kitos g pusės padėtis yra labai rimta, nes spėliojama, kad Izraelis galis pradėti karą, nelaukdamas, kol egiptiečiai galutinai apsirūpins komunistinės kilmės ginklais bei išmoks jais naudotis.

Ir Sovietų Sąjunga nesnaudžia. Jau senokai pardavinėja ginklus egiptiečiams ir rodo ypatingo sudomėjimo Turkija, piršdama net savo draugystę, kaip tai rašo komunistų partijos dienraštis „Pravda“. Apgaulingai peršasi Maskva ir Pakistanui, tuo būdu parodydama savo įžulumą ir begėdystę, nes visiems juk yra suprantamas sovietų draugingumo supratimas, — išleisk į bažnyčią, tai ir ant altoriaus, kaip tas ožys, užlips.

Savaime suprantama, kad vakariečiams labai svarbu šioje srityje išlaikyti taiką, nes kitaip arabų šalyse esantiems petrolio šaltiniams grėstų pavojus. Tuo tarpu gi, Maskvai rūpi klatinga draugystė, kad tuo būdu galėtų drumsti ir kelti neapykantą prieš „Vakarų kolonistus“.

KAITRI SAULUTĖ

AFRIKOJE

Ankstyvesniems Prancūzijos valdytojams šiaip taip pavyko aplopyti Maroko ir Tuniso reikalus. Dabartinis gi ministerių pirmininkas Guy Mollet vienu svarbiausiu savo uždavinių laikė Alžyro reikalų aptvarkymą. Iš spaudos matyti, kad Alžyre Guy Mollet nebuvo sutiktas draugingai. Jei jam Alžyro klausimo nepavyktų sutvarkyti, galima būtų beveik tvirtinti,

kad ir jo vyriausybės gyvenimas neatrodytų ilgas, ypač turint galvoje, kad Alžyre gyvenančių prancūzų dauguma Guy Mollet asmeniui nerodo pasitikėjimo, nei pritarimo.

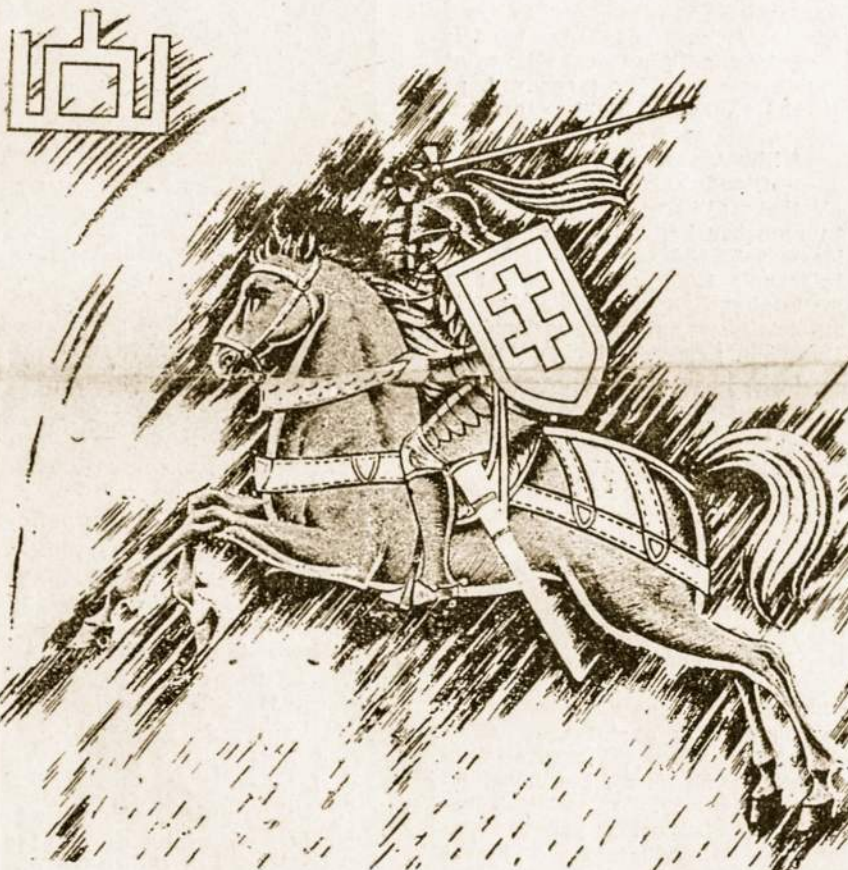
AKIŲ DŪMIMAS

Jau esame minėję, kad Bulganino „draugystės“ pasiūlymas Eisenhowerio buvo nedviprasmiškai atmestas. Tuo reikalus nepasibaigė. Bulganinas antru laišku išūliai vis siūlėsi, įjungdamas į tokį nepuolimo pakta ir Angliją su Prancūzija. Nėra jokios abejonės, kad ir šis pasiūlymas bus atmestas. Taip

manyti leidžia JAV valstybių užsienio reikalų ministerio Foster Dulles pareiškimas, kad visa tai tėra tik komunistinės propagandos arklukas. Į antrąjį Bulganino laišką Vašingtone nesiskubinama atsakyti, juo labiau, jog laikoma, kad Eisenhowerio atsakyme yra išdėstyti visi pagrindiniai pageidavimai bei reikalavimai. Tuo būdu, ir šis Kremlius žygis tereiškiąs tik akių dūmimą.

Iš viso tai matyti, kad išsprendinių klausimų eilė yra didelė ir paini, ypač žinant su kuo turima reikalas.

— a. b. c. —

1918 -- 1956

DIRBKIME ATEICIAI

Vėl minime Vasario 16 dieną ir vėl minime ją tremty kartu su iškeliavusiais iš Lietuvos emigrantais, kurių tarpe nesame svečiai, kurių tarpan esame išsilieję. Minime talkoje kartu su jais, lietuviškoj talkoj. Minime, nes neužmiršome Tėvų Žemės, tikslu dalyvauti bendrame „Išlaisvinimo darbe“ nes, esame ištikinę: „Tik vienybėje — galybė“.

Minime ir džiaugiamės esą visi kartu. Šiandien mūsų tarpe nėra „emigrantų“, nėra „tremtinių“; esame visi lietuviai, vienodai nuliūdę „Tėviškėlės brangios nustoje“.

Minime praetį, bet dabarty gyvenam, ateitimi susirūpinę. Prisiminkim, kaip puikiai mums vaizduoja šitą ateitį dabar Rio de Janeire gyvenęs poetas Petras Babickas savo „Naujojoj Dainoj“:

„Pracis audra, nušvis dangus paniūręs, Nušvis artojo veidas po audros: (Nebus daugiau kolchozų)

Jis grįš prie žagrės, o žvejys prie burių, Tėvynės vieškeliai kūrybos žygi gros.

Ir vėl:

Nauja daina skambės Tėvynėj mūsų, Ramybės saulė jos kelius nušvies, Naujoj dainoj mes amžius gyvi būsim, Palaiminti kūrybos ir rimties.“

Arba paimsim Leoną Virbicą, dabar prie New Yorko: „Mylimai Zemei“:

„Zeme, mano žeme, žeme numylėta, Amžiais kur gyvena mūs tėvų tėvai, Sodžiais padabinta ir gėlėm nusėta, Man esi gyvybė ir širdies namai.

Tavo girių kvapą užmiršty alsuoj, Po dirvas bėgioju padangėj laisvoji, Vos akis atmerkiu — siela vėl dejuoja, Ilgesio perblokšta žemėj svetimoj.

Notarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: 1 Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau suauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visu jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai ... vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

Handwritten signatures of various Lithuanian representatives, including names like J. Šernas, A. Dambauskas, and others.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO AKTAS

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI!

1918 m. vasario 16 d. Pasauliniam karui dar siaučiant, Tautos Taryba paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Lietuvių tauta, amžiais gynusi savo laisvę, bet sveiktųjų pavergta, vėl ėmėsi ginklo ir patikrino sau nepriklausomą gyvenimą.

Nepriklausomybės Aktas buvo tautos valios pareiškimas ir Tautos Tarybos vieningo ryžto išdava. Akto paskelbimo diena virto mums Nepriklausomybės švente. Jau 38 metus tą dieną minime, bet iš jį jau šešiolikti metai, kai lietuvių tauta vėl neteko laisvės ir gyvena sunkiausius savo istorijoje laikus. Tačiau, bolševizmo žudoma ir žalojama, tauta nenustojė kovojusi, kad išliktų gyva, ir nenustojė vilties vėl būti laisva.

Lietuvių išėvija Vakaruose, svetur kūrusi savo tautinį ir kultūrinį gyvenimą, politiškai brenusį ir tautai sunkiausiais laikais teikusi visokeriopą pagalbą, dabar vėl pašaukte atlikti jos didžiąją pareigą. Kai Sovietų pavergta tauta ginasi nuo sunaikinimo, jos tragiška padėtis laisvėje gyvenančius Lietuvos įpareigoja tiesti jai pagalbą, žinokime, kad ir kaip padėtų Lietuvą laisvinti įvykių raida, visi esame kovos fronte už Tėvynės laisvę ir nešime atsakomybę už tautos likimą.

Pokarinis, jau pergyventas dešimtmetis buvo sunkių bėdų laikotarpis. Santykiuose su Sovietais vingiais ėjusi Vakarų politika tarpais viltis stiprino, tarpais nesėnusiųlymą ir baime, kad mūsų krašto laisvė gali būti paaukota didžiųjų interesams. Gyvename padidėjusio įtempimo ir paspartinto ginklavimosi laikotarpį. „Ženkos dvasia“ išblaškė Sovietų agresyvumą ir noras pajungti bolševizmui visą pasaulį.

Mylim savo žemę, apie ateitį svajojam. Tai užmirškim senus mūsų barnius! Nesantaiką atmeskim! Užkaskim, kaip indėnai, (kurių žemėj esam) „kovos kirvelius“ (tamahaukus). Stokim, kaip kariai, bendran darban ir petys į petį žingsniu — marš! Pirmyn, kaip vienas...!

Lietuvos Šaulys

TEODORAS DAUKANTAS

Sen. Knowland linkėjimai

Washington, D. C. — (LAIC) — Senatorius William F. Knowland, švenčių proga, Amerikos Lietuvių Tarybai atsiuntė laišką, kuriame, be kitko, sako „Aš visada tikėjau, kad viena iš tragedijų yra tai, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo Valstybės tebėra pavergtos už Geležinės Už-

Nežinome, kuriuo būdu bus išspręstas dviejų, vienas priešais antrą stovinčių pasaulių likiminių ginčas, bet jis turi būti išspręstas. Su tuo ištikinimu siejame Lietuvos išlaisvinimą. Jam turime dirbti be atvangos, kartu talkindami Vakarams, kad su jais laimėtų ir Lietuva. Turime dirbti sunkėjančiose sąlygose, planuodami pastangas ilgesniam laikui ir stiprindami mūsų veiklą. Darykime viską, kad Lietuvos išlaisvinimas nebūtų laisvojo pasaulio užmirštas. Nenustokime vilties, nes mūsų pusėje negincijama teisė būti laisviems. Pastovi taika galima tik išlaisvinus pavergtas tautas.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, taip vertindamas padėtį, sustiprintomis jėgomis siekia tautos jam patikėto tikslo. Tas tikslas yra mūsų didžioji pareiga tautai. Minint Vasario 16-ją, Vlikas kviečia visus lietuvių vieningon talkon Lietuvos laisvinimo darbu. Tas darbas visiems lietuviams yra bendras ir svarbiausias. Jokie motyvai negali pateisinti separatinio ir savo esme ardomo darbo. Pats Vlikas, suprasdamas, kad jo veikla tik tuomet bus sėkminga, kai visa lietuvių išėvija vieningai jį rema, daro ir darys viską, kad būtų pasiektas darnus lietuviškųjų veiksnų bendradarbiavimas.

Nepriklausomybės aktas mūs įpareigoja, tad būkime verti jį minėti. Žadinkim savyje nepalaužiamo ryžto kovoti, vieningai kovoti ir aukotis lietuvių tautos teisingai ir mums šventai bylai ginti ir ją laimėti. Tam reikia darbo, tam reikia aukos.

Būkime vieningi ir ištvėrinkime iki galo.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas 1956. II. 16

dangos.“ „Visas laisvasis pasaulis laukia tos dienos, kada Lietuva užims savo vietą laisvųjų tautų šeimos tarpe.“

Washington, D. C. — (LAIC) — Senatorius William F. Knowland vėl pasisakė apie išlaisvinimą pavergtųjų. Viename paskelbtame straipsnyje Senatorius Knowland prisimena 1952 metų republikų platformą, kurioje kalbama apie pavergtuosius.

Baltimorės Morning Sun, prisimindamas Senatoriaus Knowland straipsnį, sako, kad kiekvienas iš mūsų tiki, kad lenkai, čekai, lietuviai, latviai, estai ir kiti pavergtieji atgaus savo laisvę, tačiau laikraštis primindamas republikonų platformą duotą pažadą pastebi, kad skaitant tąją platformą dabar, randame, kad joje išlaisvinimo reikalas neiškeliamas pilnumoje.

LIETUVIAI SIBIRE

MŪSŲ TAUTIEČIAI IR TEN MINI TAUTINES ŠVENTES

Lietuvai Intos stovykloje. Be anksčiau E. skelbtųjų, čia duodamas naujas sąrašas mūsų tautiečių, sutiktųjų Intos stovykloje, apie kuriuos parnešė žinių grįžusieji į Vakarų buy. karo belaisviai. Intos stovykloje, grįžusiųjų vokiečių teigimu, kiek jie atsimena, buvo ar dar tebėra laikomi šie mūsų tautiečiai:

- Andriūnas — nubaustas 10 metų ir jau paleistas, Banys, Vincas, nubaustas 10 metų ir jau paleistas, Vytautas Basiukas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jonas Baublys — nubaustas 10 m., jo tėvas sušaudytas 1945 m., Butėnas — nubaustas 25 metams, Dūda — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Antanas Jakštas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Aleksas Janutis — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Jasiulionis — nubaustas 10 metų, Alfonsas Iešmantas — nubaustas 10 metų, Algis Kapturauskas — nubaustas 25 metams, kun. Karvelis, Kavaliauskas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Kukuška — nubaustas 15 metų, Algis Labunskas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Juozas Lasavičius (ar Lesavičius) — nubaustas 25 metams, Jonas Lukošius — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Malašauskas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Maslauskas — nubaustas 25 metams, gydytojas — Matutis, jau paleistas, Matinkonis — nubaustas 25 metams, jau paleistas, Aleksas Matulaitis, buv. eigulyš — nubaustas 10 metų, Miškinis — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Miškinis (buv. mokytojas) — nubaustas 10 metų, Miškinis — nubaustas 25 metams, gydytojas (?) Molis — nubaustas 25 metams, mirė 1955 m. rugsėjo mėnesį, Navickas — nubaustas 25 metams, Juozas Natkevičius, inžinierius, — nubaustas 25 metams, žmona Emilija, bet jos buvimo vietos grįžusieji nežino, Povilas Poška — nubaustas 25 metams, Povilas Riauba — nubaustas 25 metams, Povilas Ričardas — nubaustas 25 metams, Rukša — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Rimkus — nubaustas 10 metų, Stasys Sakalauskas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Simanavičius — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Vytautas Stalierūnas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Sengaila — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Stankevičius — tiek nežino, kad buvo minimojo stovykloje, smulkesnių duomenų neatsimena, Stankūnas — nubaustas 10 m., jau paleistas, Povilas Šimeliūnas (senas) — nubaustas 25 metams, so. suo Jurkevičienė, Ona, gyvena New Yorke, Antanas Šimkus — nubaustas 25 metams, jau mirė, Tomkūnas (ar Tonkūnas) — nubaustas 10 metams, jau paleistas, Ulickas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Vaitkus — nubaustas 25 metams, Valaitis — nubaustas 25 metams, buvęs artistas Varnas — nubaustas 25 metams, Leonas Varnas — nubaustas 25 metams, Vitkus — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Zagūnas — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Žemaitis — nubaustas 10 metų, jau paleistas, Antanas Žemaitis — nubaustas 25 metams, kelis kartus buvo pabėgęs iš priverstinio darbo stovyklos. Labai išvargintas dėl nuolatinio tardymo. Žvirblis — nubaustas 25 metams.

VLIKO INFORMACINĖ TARNYBA prašo žemiau išvardintus asmenis kreiptis į

ELTĄ, 14b) Reutlingen, Gattenstrasse 5, W. Germany, svarbiomis žiniomis apie artimuosius bei namiškius gauti:

Cibulskienė, Antano žmona, Greblauskienė, Grėbliūnienė Veronika, Ješelskis, Bronislavas, gimęs 1924 m., Ilgaudas, Jonas, Colorado, ieško brolis Jokūbas, Marionis, Stasio brolis, Tunkūnai, Povilas ir Petras, Mykolo sūnūs.

Grįžusiųjų daugelio nuomone, tie iš 1941 m. išvežtųjų mūsų tautiečių, kurie išliko ligi šiol gyvi, reikia, tikėtis, išliks ir toliau, nes patį sunkiausią tremties periodą jau yra išgyvenę. Į Sibirą išstremtieji mū-

šų tautiečiai lietuvių tautines šventes švenčia atsidėję ir darbo vergų stovyklose — žinoma, kiek tenykštės sąlygos leidžia. Kai kurie vokiečiai iš Vorkutos parsivežė net Aušros Vartų paveikslėlius, kuriuos yra gavę iš lietuvių dvasininkų. Turimomis žiniomis, esąs gyvas ir vysk. Ramanauskas, ir visa eilė kitų mūsų tautiečių. Panevėžietis prekybininkas Barisas jau esąs grįžęs į tėvynę. Apie jį kai kurie pabėgėliai atsiliepia ypač šiltai, nes jiems padėdavęs kuo galėdavęs. Tarp paleistųjų į Vokietiją yra ir š. m. sausio 16 d. į ją atvykęs leit. Jonas Jančys, kurį su kitais švedais buvo išdavę Sovietams. Tuo būdu dabar jau yra grįžę į Vakarų 3 buvusieji švedų išduoti su kitais pabaltiečiais mūsų kariai.

Fed. vyriausybės min. Oberlaenderis dar kartą viešai apeliavo į Sovietų vyriausybę, kad peržiūrėtų savo archyvus ir suteiktų reikalingas informacijas, koks likimas ištiko daugiau kaip 100.000 Sov. Sąjungoje dingusių be žinios vokiečių karo belaisvių ir civilių internutučių. Bonnoje skaičiuojama, kad iš Vokietijos rytinių sričių į Sovietų Sąjungą buvo išstremta apie 650.000 asmenų. Lenkų Raudonajam Kryžiui buvo įteikti 44 sąrašai su 9969 norinčiais repatrijuoti vokiečiais.

Vokiečiai mano, kad Maskvos satelitinuose kraštuose tbe gyvena dar apie 2 mil. vokiečių.

Vokietijoje Duesseldorfo mieste gyvenęs pirklys G. Mackus gavo pranešimą, kad iš Sibiro paleisti į Vokietiją jo žmonos sesuo klaipeidietė Tautrimienė (59 m.) su šešiais 16 — 26 m. amžiaus vaikais. Jais rūpintis Mackus pradėjo 1954 m. Tuo reikalu rašė ne tik Vokiečių Raud. Kryžiaus pirmininkui, bet ir pačiam Vorosilovui, pasiūsdamas dokumentus, įrodančius, kad visa Tautrimų šeima yra Vokietijos piliečiai. Išsų jiems buvo pasiūlyta priimti soviet. Lietuvos pilietybę, bet jie atsisakė. 1946 m. kovo mėn. visi buvo suimti ir išsiųsti į Krasnojarsko sritį, kur turėjo dirbti prie kolchozo statybos. Dabar visi džiaugiasi atgauta laisve.

35 vokiečių radaro specialistai tebelaikomi Maskvoje. Apie juos duomenis paskelbė Laisvųjų Juristų Tiriamoji Komisija. Tai esą specialistai, kurie, vos užėmus Berlyną sovietams, buvo bolševikų suimti kaip tariamieji karo nusikaltėliai ir po 6 metų, būtent, 1951 m. vasario mėnesį, priversti pasirašyti 4 metams sutartis dirbti prie slapto Sovietų radaro tyrimų ir raketinių sviedinių projektavimo.

Grįžusis Stalingrado kovotojas Kurt Zitt pareiškė, kad iš 92.000 vokiečių po 9 mėnesių, pasibaigus Stalingrado kautynėms, patekusių nelaisvėn buvo belikę tik 17.000 gyvų. Visi kiti išmirę. Ypač daug kritę per epidemijas, o iš tų pačių ligi šiol tėra likę gyvų nedaugiau kaip 5.000 — 6.000. Prie Stalingrado į kautynes buvo mesta iš viso 330.000 karių. Apie 200.000 iš jų krito, o apie 40.000 pavyko išsigelbėti oro keliu.

Vorkutoje vykusių sukilimų ir kautynės vokiečiai vertina kaip vieną iš reikšmingiausių įvykių, kuriuos tik pažįsta sovietinė istorija. Tiesiog buvo šurpu žiūrėti, kaip be ginklių darbo vergai plikomis rankomis kovojo prieš ginkluotus sargybinius. DPA žiniomis, iš 300 nukautųjų asmenų 36 buvo moterys. Vorkuta dar ir dabar dažnai minima vokiečių spaudoje. Vienas iš pirmųjų apie ją leidinių yra Martos Rudzkos, lenkės, — pavadintas „Vorkuta“. Ji tenai buvo nugaubta dar tuo metu, kai nebuvo prasidėjęs Vokietijos — Sov. Sąjungos karas. Ją, kaip ir daugelį kitų, bolševikai pasiuntė į Vorkutą vos tik 1939 m. atėję į Lvivą. Kaip baltieji atrodo tenykštis pragaras žemėje! Tik po Berlijos nuvertimo gyvenimo sąlygos kiek pagerėjo.

Grįžę iš Sibiro darbo vergų stovyklų katalikai nori Bochume pastatyti padėkos bažnyčią. Tą mintį išskėlė Bochumo vikaras Halbe, kuris taip pat turėjo 5 metus iškęsti Ofoje prie Uralo. Jis tikisi, kad prie tokios bažnyčios statybos prisidės

grįžusieji į laisvę architektai, statybininkai ir kiti.

Iš Sov. Sąjungos paleistas W. Dongus Reutlingene per viešą paskaltą smulkiai nušvietė komunistinio režimo pagrindus, teigdamas, kad sovietinė vyriausybė ir šandion tebesiekia subolševikinti visą pasaulį ir yra pasiryžusi šalinti iš kelio visas kliūtis, kurios neleistų jai to tikslo siekti. Tai yra nepaprastai didelis pavojus, vykdomas koncentruota jėga, kuriam laisvėje gyvenantieji atsako nebet savo susiskaldymu ir vidaus silpnumu. Nuo 1953 m. Sovietai stengdavosi nuo viešumos slėpti, kad Sov. Sąjungoje dar tebesama vokiečių karo belaisvių. Vežami dirbti kur nors toliau nuo savo stovyklų vokiečiai buvo gabenami uždengtais sunkvežimiais. Jei pasirodydavo užsienio delegacijos, tai belaisviai būdavo sugrūdami į bunkerius, nuo stovyklų sargybu bokštų tuo metu pašalidavo net ir sargybinis. Pasenusios ir apšepusios, nemoderniškos susisiekimo priemonės tokiais atvejais būdavo drauge su prasčiau atrodančiais praiviais sulaukomos ir nukreipiamos kitais keliais, kad nesutiktų su užsieniečiais: tokiu būdu norima buvo sudaryti kiek galint pozityvesnį sovietinį gatvės vaizdą. Kalbėjusio pareiškimu, už gražaus fasado iš tikro Sovietuose tebėra dar labai daug skurdo. Net ir už puikiausių namų Maskvoje už kokių trijų šimtų metrų toliau rasime skurdžiausių lūšnų ir medinių namukų. Vis tebeatomai tie patys skurdūs drabužiai, viskas suvienodinta, net ir mokyklų sistema. Kalbėjusio teigimu, valdžia yra sutelkta išimtinai centro komiteto ir jo patikėtinių komisarų rankose. Politiniai vadai tėra tik šio centro komiteto iškamšos. Vadovaujančiose vietose dar tebesama nemaža žydų. Žmogūdybs baudžiamas kriminalinio nusikaltimo atvejais 8 metais, tuo tarpu vad. politiniai „nusikaltėliai“ gauna 25 metus. Ypač žiūrima, kad niekas nekritikuotų valdžios.

Olandų katalikų dienraščio „Volkskrant“ duomenimis, šiuo metu prancūzų legionų svetimšalių eilėse esą 32.000 vokiečių, 3.500 italų ir apie 1.000 olandų. Tie duomenys buvo paskelbti, olandų teismo įstaigoms apklausus grįžusius į tėvynę buv. olandų legionininkus.

SPECIALIAI EKSKURSIJOMS RODYT IŠSKIRTI STOVYKLA

Krukovo darbo vergų stovykla su 830 suimtųjų netoli Maskvos — pagal planą — rodoma užsieniečiams delegacijoms, lankančioms Sov. Sąjungą. Be abejo, Sovietai patys nekėša minties užsieniečiams aplankyti, nors toji stovykla yra tik už 40 km nuo Maskvos, bet kam nors pasiteiravus apie darbo vergų gyvenimą, kaip tat buvo padaryta pvz. ir su danų ekskursantais, po tam tikro delsimo juos nusiveža ir viską aprodė. Be abejo, užklaustieji elgiaisi taip pat pagal komunistines direktyvas, žinodami, kas būtų, jei jie nepaklaustyti. Ir galutinis rezultatas — įtikinama, kad Sov. Sąjungoje toli gražu taip nėra blogai elgiamasi su darbo vergais, kaip užsieniečių „kapitalistinė“ spauda „prisiiman“. Tik akylėsnis sovietinio gyvenimo žinovai įstengia pastebėti, kas iš tikro už to fasado slepiasi. Taip ir vienas skaitytojų laiškas atskleidė tą Sovietų žaidimą Kopenhagos spaudai, be kita ko, papasakodamas, kad Krukovo stovykloje išlaikyta vokiečių Gretė Buber-Neumann pati iš savo kartaus patyrimo gali kitiems papasakoti, kad ši stovykla yra skirta tik „specialiai užsieniečiams turistams“. Be to, danų vienas delegatas, dalyvaujans Europos Tarybos patariamajame susirinkime, taip pat atskleidė nedaug kam žinomą tiesą, kad jau daugiau kaip 30 metų ši stovykla yra specialiai skirta užsieniečiams klaidinti. Sovietinės diktatūros metodais viskas pravedama taip rati-notai, jog lankytojams susidaro įspūdis, tarytum koncentracijos stovykla būtų sanatorija, bet ne bausmės vieta. Panašiai kaip prie nacijų Hitlerio laikais, kai norintiems užsienio svečiams pamatyti nacinį kacetą būdavo parodoma dalis Ravensbruecko, kur buvo laikomi Jehovos išpažinėjai... „Rheinischer Merkur“ pastebi, kad, deja, ne visi Sovietų Sąjungos lankytojai įstengia pastebėti, jog toliau nuo centro ir nuo rodomų vietovių ilgiausios žmonių eilės grūdasi vieni už kito, kad galėtų nusipirkti arbūzą arba kitų maisto būtiniausių reikmių. Ir kaip tie užsieniečiai turistai viskuo lengvai patiki.

Vokiečių spauda skelbia, kad Sovietų valdomoje šiaurinėje Rytprūsijų dalyje yra visa eilė didelių bau-

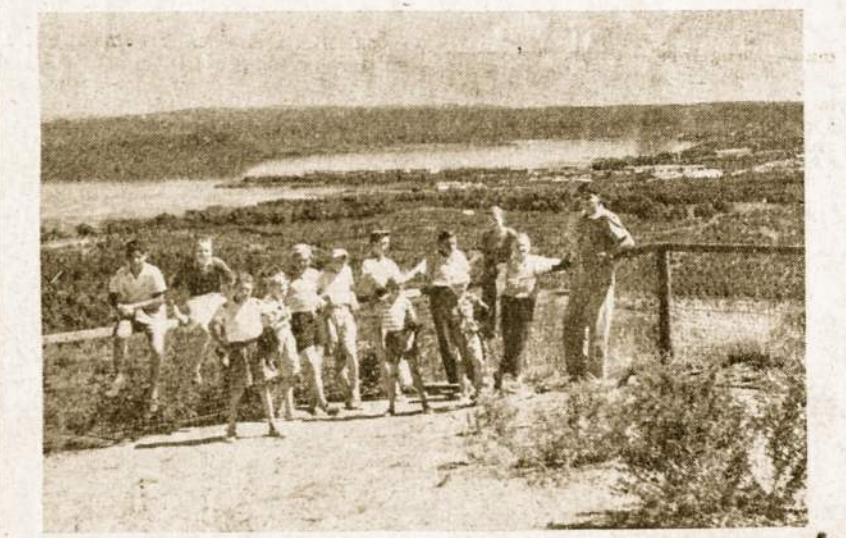
VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI IR MŪSŲ JAUNIMAS

Artinantis Vasario Šešioliktąjai visoje išeivijoje jaučiamas tam tikras pakilimas. Organizacijos tariasi, kaip paminėti tą dieną, senesnieji, prisimindami Vasario Šešioliktąsias švenčiamas Lietuvoje, pasakoja savo vaikams su tam tikru pasididžiavimu apie jas. Mažesnieji, gimę svetimuose kraštuose, sunkiai išvaizduoja anuos laikus, kai dar laisvai žygiuodavo šaunosios kariuomenės gretos, eidavo šventadieniškai pasipuošęs jaunimas po savo vėliava miesto gatvėmis. Viskas jiems lyg graži pasaka. Tačiau daug dar jaunimo prisimena, kaip Vasario 16-ji buvo minima mokyklose, kaime ir mieste. Buvo laikas, kada tauta gyveno ne gražiais prisiminimais Vasario Šešioliktosios akto, bet naudojosi to akto vaisiais, jo realiomis išdavomis. Visi gražūs pasakojimai apie pirmuosius Lietuvos savanorius, apie Lietuvos kariuomenę anuo laiku buvo tik tam, kad iš tų herojiškų žygių prisiminimo jaunimas ir suaugę pasisemtų sau drąsos ir

pyrimas ir kokia drąsa spindėjo tuolaikinėje moksleivijoje, sunkiai bus suprantama tiems, kurie žino apie tuos laikus tik iš pasakojimų. Yra buvę visa eilė aštrių išsišokimų mokyklose ir prievartos demonstracijose. Patriotizmas neleido jaunimui savęs laužyti ir veidmainiauti. Laisvė jam buvo brangi, širdyje išnešota. Ji buvo išugditi Vasario 16 akto. Jaunimas ja alsavo ir gyveno, augo savarankus, kurybingas ir pasinešęs didžius darbus nuveikti, kad Lietuva išeitų toli į pasaulį — šviesi ir kurybinga.

Suprantama, kokia tragedija ištiko jaunimą išplėšus nepriklausomybę. Dabartinis tremties jaunimas gyveno tik trumpą laiką Lietuvoje, neturėjo progos pribrešti tiems kilniems darbams. Jeigu jis ir bresta tremtyje, tai vistiek jau kitoje aplinkoje, jo jėgos dažnai suskaldytos, kartais net nukreiptos į tą tautą, kurioje dabar gyvena.

Tiesa, yra ir tremtyje bei išeivijoje jaunimo, kuris dar te-

Villa del Diquės atostogautojai, ateities viltis, ant Pistarini kalno Kordobos apylinkės.

jėgų našesniai darbai nepriklausomo gyvenimo kėlime. Jaunimas buvo pilnai įsijungęs į atstatymo darbą, į laisvės idėjų plėtojimą.

Prisimenu gerai, ką išgyvenome, kai sužinojome, jog lenkai kėsinas į mūsų nepriklausomybę. Visiškai negalvojome, jog priešas kur kas gausesnis. Gimnazistiškas jaunimas tik laukė ženklo — pirmyn ir būtų visi iki vieno eję ginti savojo krašto. Niekam tada neatėjo į galvą, kad gali kas nors išplėšti mums laisvę. Kalbėti apie tokius dalykus būtų, atrodo, ne-realu. Ir štai, vieną dieną, tas pilnas entuziazmo jaunimas netenka laisvės. Nepriklausomybė virto lyg sapnas. Kada vyresnieji kartais daugiau buvo susirūpinę, kaip išsaugoti savo gyvybę, šeima ar turta, jaunesnieji kartais labiausiai gelė širdi, kad jų gimtoji žemė yra prieš trypinama. Ir labai dažnai jie griebdavosi net pačių rizikingiausių žygių. Atsimenu, iš pirmos dienos susirinkome būrelis rinktinių, kad pradėtume po grindinį veikimą prieš bolševikų siautėjimą. Kai komunistai, prisimenu, Raseinių gimnazijoje išskėlė kumštis kalbėjo, garbindami savo vadus ir „išlaisvintojus“, tai mes kampe tarėmės, kaip sumaišyti tą jų šventę. Pasibaigus šventei, pradėjome „Lietuva, Tėvyne mūsų...“ Pateko į mūsų, ateitininkų, runkas net ir tie, kurie nepriklausomybės laikais buvo neaiškūs. Palikome tik žydelius garbinti Maskvos draugus. Kokį užsisi-džiamųjų darbo stovyklų. Nors Maskva prieš kiek laiko iškilmingai pažadėjo visus Sov. Sąjungoje laikomus lenkų karo belaisvius paskubintu sparčiu paleisti į tėvynę, tačiau žinomi du atvejai, kai lenkų politiniai kaliniai buvo per demarkacijos liniją iš lenkų pusės persiųsti į sovietinę pusę ir uždaryti darbo stovykloje. Drauge skelbiama, kad Karaliaučiaus ir Gumbinės rajonuose statomos naujos bazės sovietų armijai ir aviacijai.

bedega gimtojo krašto meile, visą save jam aukoja, kad laisvės aušra greičiau prašvisty. Jis ima iš tos tautos kurioje gyvena visa kas gražu, suvirškina, kad galėtų tas vertybes parvežti į laisvą Tėvynę. Tačiau, jis gerai žino, kad užmiršęs ar neišmokęs tėvų kalbos, nepažinęs savo tikrosios Tėvynės papročių, nepamilęs Lietuvos, nebus vertingas tos Tautos atstatyme. Jis tam darbu tremtyje su visu atsidėjimu ruošiasi. Toks sektinas pavyzdys išjudina net ir tuos, kuriems jau nebrangi tėvų žemė, arba kurie jau nepa-miršo, kad ten prie Nemunėlio yra šalis, kurioje kenčia broliai ir sesės ir kurių kraujas yra toks pat, kaip ir jų. A. Ilgesys

TAUTINĖS KINIJOS ATSTOVAS APIE LIETUVĄ

UNITED NATIONS — (LAIC). Gruodžio 13 d. Tautinės Kinijos atstovas Dr. T. F. Tsiang, kalbėdamas JT Saugumo komitete naujų narių į Jungtines Tautas priėmimo reikalu, prisiminė ir Lietuvą. Pasireikšdamas prieš satelitinių valstybių įsileidimą į Jungtines Tautas, Dr. T. Tsiang pasakė ilgą kalbą, kurioje išdėstė savo motyvus. Be kitko, jis nurodė dvi kryptis, kuriomis eina šių dienų dvi pasaulio pajėgos. Po įsisteigimo Jungtinių Tautų 1945 m. gimė naujos valstybės, jų tarpe Philipinų, Indijos, Pakistano, Ceylono, Burmos, Cambodija ir nepriklausomas Vietnamas. Tos valstybės įsikūrė einant JT charta. Įsikurti toms valstybėms galimybes suteikė vertingi JT nariai.

Pažvelgus kiton listūn mes matome Latviją, Estiją, Lietuvą Lenkiją, Čekoslovakiją, Albaniją, Bulgariją, Vengriją, Rumuniją, Mongoliją — nustojo savo nepriklausomybių. Tai einama prieš JT chartą.

IRAKO ATSTOVAS IR VĖL PASISAKĖ UŽ LIETUVĄ

U. NATIONS (LAIC) — Politiniame ir Saugumo Komitete diskutavo priemonės tolimiesiems sumažinimui tarptautinio įtempimo ir išvystymui tarptautinio bendradarbiavimo. Vėl AL-Jamali, Irako atstovas, didelis pavertgųjų teisių gynėjas išskėlė Lietuvos ir kitų Pabaltijos kraštų išlaisvinimo reikalus.

PJT žygiai ryšium su Edeno-Eisenhowerio deklaracija

Ryšium su sausio 30 — vasario 1 d. įvykusia Washingtono D. Britanijos Ministerio Pirmininko A. Edeno ir Užsienio Reikalų Ministerio S. Lloydo viešnege pas prezidentą Eisenhowerį ir Amerikos — Britanijos vyriausybės galvų svarbiais politiniais pasikalbėjimais, Pavergtųjų Jungtinių Tautų vardu jų Bendrųjų Reikalų Komitetas įteikė atitinkamus dokumentus Valstybės Departamentui ir Edenui bei Lloydui per D. Britanijos Ambasadorių Washingtono. Be to, PJT Bendrųjų Reikalų Komitetas vasario 1 d. Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos vardu pasiuntė į Washingtoną Edenui telegramą, atkreipiančią dėmesį į šių valstybių gyvybinius reikalus. Telegrama pažymi, kad Edenas savo pasitarimuose su JV valstybės vyrais palies ir taiką kludančias priežastis ir pastarosios sovietų politinės ofenzivos sudarytą naują padėtį. Telegrama akcentuoja, kad šio D. Britanijos ir JV vyriausybės galvų susitikimo programa turi būti panaudota atsverti dabartinei sovietų propagandai pavergtuose kraštuose, kad jų likimas Vakarams jau neberūpys, kaip tatau parodžiusi Vakarų laikyvena ženevos konferencijos iš jos darbovietės išleis pavergtųjų valstybių klausimą, taip pat 4 sovietinių marionečių priėmimas į Jungtines Tautas. Telegrama prašo Edeno-Eisenhowerio susitikimo proga pakartoti 1954. 6. 23. Churchillio - Eisenhowerio jungtinį pareiškimą, kad D. Britanija ir JAV niekada nesutiks dalyvauti susitarime, kuris įtvirtintų ar pratęstų sovietų užgrobtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių pavergimą. Telegrama įtaigoja papildomai deklaruoti, kad sovietų pavergtųjų kraštų išlaisvinimas yra ir pasiliks vienas iš pagrindinių Vakarų Galybių tarptautinės politikos uždavinių. Tada eina ne tik iš karo meto ir pėkarės susitarimais šioms valstybėms garantuoti teisių, bet ir iš Vakarams būtinos šaltojo karo kontro-

lenzyvos. Telegrama taip pat nurodo, kad tik pavergtųjų tautų rezistencija pavergėjui sulaukė jį per pastaruosius kelerius metus nuo naujos agresijos Europoje. Pavergtųjų tautų ryžtas atgauti laisvę tebėra nepalaužtas, nors jų pasitikėjimas Vakarais yra nuolat gniuždomas. Jų pasitikėjimas reikia sustiprinti. Todėl Didžiosios Demokratinės Galybės privalo žodžiais ir veiksmais pavergtiesiems kraštams parodyti, kad jie nėra apleisti ir kad yra siekiami neteisėti pašalinti. Telegrama pabrėžia, kad PJT, kaip teisėta pavergtųjų valstybių atstovybė, jaučiasi įpareigota šauktis į Vakarų galybes, kad jos visomis įmanomomis priemonėmis spausdų pavergtųjų valstybių laisvės ir nepriklausomybės atstatymą, be kita ko reikalaujamos sudaryti sąlygas laisviems ir nesuklastotiems rinkimams tuose kraštuose įvykdyti. Lietuvos vardu telegramą pasirašė Lietuvos Delegacijos PJT Pirmininkas V. Sidzikauskas. Nors apskritai Edeno - Eisenhowerio vasario 1. paskelbtą jungtinę deklaraciją žymi Jungtinių Valstybių ir D. Britanijos pažiūrų tam tikrą kompromisą ir gal todėl šioje įjudviečių deklaracijoje pasigendame to aiškumo, koks buvo Baltųjų Rūmų gruodžio 30 d. pareiškime, — kad sovietų pavergtųjų kraštų išlaisvinimas yra ir pasiliks vienas iš pagrindinių JV politikos tikslų, — vis dėlto ir Edeno - Eisenhowerio jungtinę deklaraciją yra įtraukta Churchillio - Eisenhowerio 1954. VI. 23. (Potomac) jungtinis pareiškimas, yra prisiminta, kad vien Europoje dešimties buv. laisvų valstybių apie 100 milijonų gyventojų priversti dirbti sovietų šlovei ir didybei, taip pat deklaracija pabrėžia, kad Atlanto, Jungtinių Tautų ir kitų panašių chartų principai D. Britanijos ir Jungtinių Valstybių politikoje yra daugiau kaip vien doktrina, kad tai yra D. Britanijos ir Jungtinių Valstybių vidaus ir užsienio politikos faktinės gairės.

Iš ALTO 15m. veiklos

Patriotinei Amerikos Lietuvių visuomenei visą laiką rūpėjo ir dabar didžiai toberūpi gyvybiniai lietuvių tautos reikalai, o Lietuvą okupavus Sovietams — jos išlaisvinimas. Ten svarbų ir reikšmingą darbą dirba Altas, per kurio 15 metų sukakčiai atžymėti jubiliejinį suvažiavimą buvo išsamiai nušviesta, kaip plačiai tarp Amerikos visuomenės jo dirbamas Lietuvos laisvinimo darbas. Altas nuolat palaiko kontaktą su Baltaisiais Rūmais, Valstybės Departamentu ir Kongreso abiejų rūmų įtakingais nariais bei vadovybe, kiekviena proga reaguojamas į visus lietuvių tautai reikšmingus įvykius. Ligi šio laiko Alto atliktieji darbai Lietuvos laisvinimo darbe yra labai reikšmingi. Kai 1940 m. birželio mėnesį Sov. Sąjunga pavergė Lietuvą ir ją okupavo, Amerikos lietuviai pradėjo organizuoti ginti Lietuvos reikalus. Pastangas šia kryptimi padarino tu pačių metų liepos 23 d. vadybės sekretoriaus pareigas ėjusio Summer Welleso atmintinas pareiškimas, kad „amerikiečių tauta yra priešinga bet kokiems grobuoniškiems veiksams, neatšivėliant jai, ar jie būtų vykdomi jėga, ar jėga paremtu grasinimu“, ir kad ji „taip pat priešinga bet kokioms didesnės valstybės kišimuisi į kitos valstybės reikalus, kad ir kokia ji būtų maža“. 1940 m. spalio mėn. 15 d. istorinėje audienčioje Baltuosiuose Rūmuose tuometinis prezidentas Rooseveltas, pagyręs lietuvių susirūpinimą savo tėvų krašto likimu, pareiškė, kad „Lietuva ir vėl bus laisva“. Tie jo žodžiai entuziastingai nutaikė delegacijos dalyvius, kurie, po audienčios susirinkę Lietuvos pasiuntinybėje, nutarė pastoviai dirbti Lietuvos Gelbėjimo Taryboje, vėliau pasivadavusioj Amerikos Lietuvių Taryba. 1942 m. kovo 11 d. ALT vykdomasis komitetas pasiuntė prezidentui pirmąjį memorandumą, pareiškdamas protestą prieš Sovietų pretenzijas į Baltijos kraštus. Su laiku Alto veikla dar daugiau išsiplėtė. Altą tvirtai ant kojų pastatė ypač Pittsburgo konferencija, posėdžiavusi 1943 m. rugsėjo 2 — 3 d. d. Svarbiausieji jos nutarimai buvo įgyvendinti 1944 m. eigoje. Buvo įsteigtas šalpos reikalams Baltas ir informacijos reikalams — Amerikos Lietuvių Informacijos

Centras. Sėkmingiau reikšmės politikoje buvo sudaryta Politinė Komisija, tremtinių reikalais rūpinantis — Tremtinių Reikalams Komisija, o 1945 m. balandžio mėn. Altas pasiuntė savo delegaciją stebėti San Francisko konferencijos. Su laiku Alto veikla dar daugiau plečiantis, plėtėsi ir Alto sąstatai. Į bendrą vieningą Lietuvos laisvinimo darbą įsijungus ir Amerikos lietuvių tautininkų srovei, Alto sąstatai iš 27 padidėjo iki 34. Altas sėkmingai koprouoja ir su kitais Lietuvos laisvinimo veiksniais. Pats min. P. Zadekis yra nusakęs, kiek Alto žygiai Vašingtone savo laiku prisidėjo prie pasuntinybės teisinės padėties sustiprinimo. Altas yra taip pat nemaža padėjęs pastangų, kad pabaltiečių grupės įsileistos į Nacionalinį Laisvosios Europos Komitetą ir į Amerikos Balso. Nuolatinius Alto uždavinius yra suformulavęs Alto statutas: ginti Amerikos demokratiją, remti lietuvių tautos teises, padėti nukentėjusiems nuo karo lietuviams, informuoti lietuvių ir amerikiečių visuomenę, kovoti su Lietuvos priešais. Aiškūs Amerikos vyriausybės nusistatymas nepripažinti Sovietų įvykdyto Pabaltijo kraštų okupavimo jėga padėjo ir kitiems Europos kraštams atsispirti prieš Maskvos spaudimą. Kaip per sukaktinį Alto suvažiavimą buvo pažymėta, Vašingtonas sulaukė ir ano meto Churchillio vyriausybę, kad nepripažintų Lietuvos, Latvijos ir Estijos smurtu įvykdytosios aneksijos. Alto vadovybė vėliau aplankė prezident. Trumaną, prezident. Eisenhowerį ir valstybės sekretoriui teikė memorandumus, nušviečiančius Lietuvos politinę padėtį. Lietuvių tautos kovoje dėl nepriklausomybės labai svarbu turėti gerą draugų abejuose Kongreso rūmuose. Jeigu ligi šiol nebūtų turėta juose draugų, argi kiekvienais metais apie 100 senatorių ir atstovų rūmų narių kalbėtų apie Lietuvą Vasario 16-sios minėjimo proga? Ar lietuvių dvasininkai būtų turėję proga kalbėti invokaciją Vasario 16-sios dienos senato ir atstovų rūmų posėdžius atidarant? Ar be tokių draugų kongrese ir politinių partijų centruose būtų buvę galima prvesti tiek daug gero padariusių ir taip plačiai lietuvių tautos vardą išgarsinusių Kersteno re-

ELTOS ŽINIOS

AUSTRIJA

➤ Austrijos lietuviai pasveikino prel. M. Krupavičių jo trigubos sukakties proga, taip pat naująjį Vliko ir VT vadovybę, palinkėdami jiems geriausios sėkmės laisvinimo darbe.

Austrijos lietuviai taip pat įspėti, kaip turi elgtis su sovietiniais agentais, galinčiais juos kalbinti, kad „grįžtų namo“. Austrijoje gyvenę lietuviai paskatinti, kad atliktų savo pareigą Tautos Fondui.

AUSTRALIJA

➤ Lietuviai skautai labai gražiai pasirodė tarptautiniame skautų Pan-Pacific saskrydyje. Lietuvių liaudies dainų, gintaro ir spaudos parodėlė susilaukė gyvo dėmesio, ir tiesiog minios ją lankė. Brangūs eksponatai buvo dėžutė su Lietuvos žeme, natūralūs gintaro gabalai, 10 gintaro karolių eilių, Lietuvos pašto ženklų kolekcija, lietuviškų pinigų rinkinys, naujai gaminti tautiniai kostiumai ir kt. Parodą aplankė apie 15.000 žmonių išdalinta 5.000 specialiai saskrydžiui atspausdintų lapelių apie Lietuvą, 100 brošiūrėlių apie religinę padėtį Lietuvoje, padovanota 150 skautų albumų skautų vadovams ir žymesniems svečiams ir kitų vertingų knygų augštiesiems skautų pareigūnams. Lietuviai su kitais egzilais skautais iš už geležinės uždangos labai gražiai pasirodė per egzilų laužą. Reprzentaciniam lietuvių skautų vienietui vadovavo šie

pareigūnai: vieneto vadovas V. Dainutis, parodėlės — A. Krausas, pasirodymų — A. Gavas ir ūkio vadovas A. Žilinskas.

Kaip ir kituose kraštuose, ir Australijoje gražiai paminėta Klai-pėdos išsivadavimo sukaktis. Minėjimą suruošė M. Lietuvos Bičiulių Draugijos Sidnio skyrius. Jį pravedė skyriaus pirm. J. Reizgys, kuris taip pat skaitė paskaitą. Graži buvo ir meninė dalis.

➤ Sidnio un-te civilinės inžinerijos kursą baigė lietuvis Alfredas Olšauskas, atvykęs į Australiją su pirmaisiais transportais.

➤ Geelongo lietuvių namų pradėta statyba 1955 m. šiemet vykdoma toliau. Tie namai — tai cementinių čerpių sumūryta salė su scena ir užkulisiais.

ITALIJA

➤ PLB Italijos krašto valdyba pradėjo leisti informacinį biuletinį lietuvių kalba Italijoje gyvenantiems lietuviams. Pirmas numeris yra kruopščiai ir gražiai estetiškai paruoštas, turi 8 psl. Jame sudėta nemaža žinių ir informacijų, skirtų Italijos lietuviams.

➤ Arkiv. Jurgio Matulevičiaus kanonizacijos bylos postulatorius (Via Corsica 1, Roma) išleido italų k. trumpą šio didžio Bažnyčios ir lietuvių tautos vyro biografiją. Leidinėlis turi 50 psl., išleistas gerame popieriuje ir papuoštas arkiv. Jurgio Matulevičiaus paveikslu.

Sv. Kazimiero Kolegijos auklėtiniai išleido neperidoinį „Fraternitas“ 8 numerį, apimantį 12 didelių lams, Mons. Dell'Acqua, valstybės

sekretariato pavaduotojas, arkiv. Samore, Kongregacijos ypatingiems Bažnyčios reikalams sekretorius, arkiv. van Lierde, generalinis Sv. Tėvo vikaras Vatikano teritorijai, ir kt. Šie visi sveikinimai ar atsakymai į sveikinimus parodo, kaip vertinama Italijos Lietuvių Bendruomenė.

Bendruomenė taip pat pasikeitė sveikinimais su Lietuvos ministerriais, gyvenančiais Italijoje, su Vliko vadovybe ir kitais liet. veiksniais bei veikėjais.

Nuo gruodžio 15 ligi sausio 15 d. Italijos vaikai meldėsi už Lietuvą. Ta proga buvo ruošiamos specialios pamaldos su pritaikytais pamokslais vaikams apie Lietuvą. Įvairūs Italijos Katalikų Akcijos laikraščiai, skirti vaikams, išspausdino K. V. Mincevičiaus straipsnius apie Lietuvos praeitį, dabartį, papročius ir kt. ELTA - Press redakcija išsiuntinėjo nemažą medžiagos apie Lietuvą įvairiems Kat. Akcijos centrams visoje Italijoje.

VOKIETIJA

➤ PLB Reutlingeno - Pfullingeno seniūnija per savo seniūną atsiuntė 500 RM auką vasario 16 d. gimnazijai.

PREZIDENTO EISENHOWERIO ŽODIS PAVERGTESIEMS

Washington, D. C. — (LAICA). Kalėdų švenčių proga JAV-bių prezidentas Eisenhoweris trumpu adresu prabilo į žmones esančius už Geležinės uždangos. Prezidentas pareiškė savo įsitikinimą, kad pavergtieji vėl grįš į laisvų tautų tarpą.

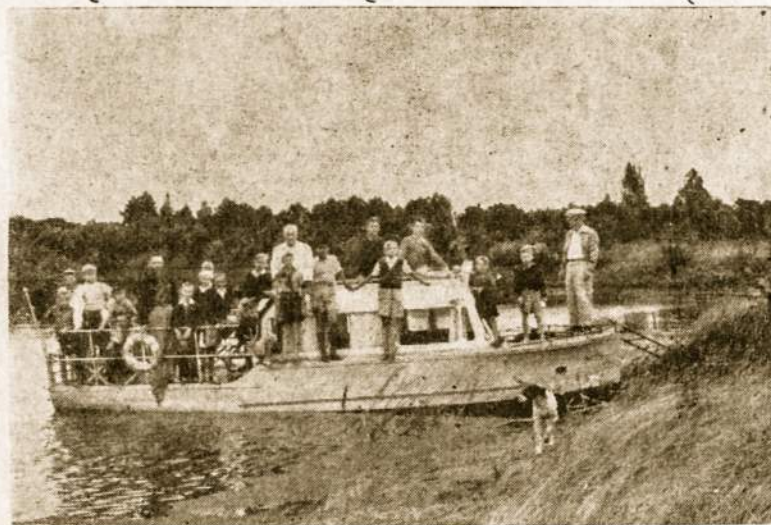
Prezidento Eisenhowerio pareiškimą paskelbė Amerikos Balso ir Laisvosios Europos radijo stotys. Jis pareiškė:

„Kalėdų laike, aš noriu, kad Jūs žinotumėte, jog Amerikos žmonės supranta Jūsų vargus, kuriuos Jūs kenčiate, kartu prisidėda prie Jūsų rūpesčių atstatyti asmenines laisves ir politinę laisvę ir su Jumis tiki, kad pagaliau teisingumas ušviešpatans ir vėl grąžins Jus į pasaulio laisvų tautų tarpą.“

Panašius pareiškimus padarė Valstybės Sekretorius Dulles, buvęs prezidentas Hooveris ir kiti žymūs amerikiečiai. Jų pareiškimai taip pat buvo įvairiomis kalbomis perduoti žmonėms už Geležinės Uždangos.

* Dailininkai — 1863 m. sukilimo dalyviai. Dail. A. Zaleskis (1824 — 2885), gyvenęs bei dirbęs Trakų apylinkėse, mokslus ėjo Varšuvoje ir Florencijoje. Aplankęs daugelį žymių Vakarų Europos dailės centrų, jis vėl sugrįžo į tėviškę ir čia įsijungė į intensyvią kūrybinį darbą. Ypač plačiai A. Zaleskis žinomas kaip grafikas. Geriausias jo grafikos darbai yra iliustruota A. Mickevičiaus „Gražina“, „Konradas Valenrodas“, „Ponia Tvardauskienė“, V. Polio poema „Giesmė apie mūsų žemę“, I. Chodzko „Kvestoriaus atminimai“ ir „Paseko atminimai“. Iliustruodamas V. Polio poemą, A. Zaleskis yra sukūręs puikius Lietuvos vaizdus. Jo iliustracijos pasižymi išraiškumu, spalvingumu ir gyvenimišku pastabumu. Dail. A. Zaleskis yra taip pat aktyviai dalyvavęs 1863 m. sukilime. Jo vadovaujamas būrys pirmasis pakėlė sukilimo vėliavą. Sukilimo pradžioje A. Zaleskis buvo suimtas ir išremtas į Viatką. Po amnestijos jis persikėlė į Varšuvą, kurį laiką gyveno Krokovoje ir 1885 m. išvykęs į Italiją, mirė Florencijoje.

Antrasis žymesnis 1863 m. sukilimo dalyvis yra skulptorius Henrikas Dmachauskas (1810 — 1863), gimęs ir mokėsis Vilniuje. Jis jau aktyviai dalyvavo 1831 m. sukilime prieš okupantus rusus. Emigravę į užsienį, jis ir toliau organizavo sukilėlius iš Tilžės. Vėliau buvo areštuotas Galicijoje ir 7 m. kalėjo. Išėjęs į laisvę, H. Dmachauskas studijavo skulptūrą Prancūzijoje ir Anglijoje, o 1852 m. išvyko į Ameriką. Ten jis aktyviai įsijungė į kūrybinį darbą ir sukūrė žymiausias savo kūrinius: žmonos antkapinį paminklą, Kosciūškos, Vašingtono ir visos eilės kitų žymių JAV veikėjų bustus, kurie puošia Vašingtono kapitolijaus sales. Įspūdinga ir jo daugiafigūre kompozicija, vaizduojanti Garibaldi tarp italų revoliucininkų. 1863 m. sukilimo išvakarėse H. Dmachauskas grįžo į gimtąjį Vilnių, kur sukūrė paskutinius savo kūrinius: poeto L. Kondratavičiaus biustą ir du antkapių paminklų Barborai Radvilaitė projektus. H. Dmachauskas žuvo per kautynes su caro kariuomene Dynos miškuose, netoli Pariečės.

Villa del Diquės atostogautojai plaukia su laiveliais į Embalsę.

zoliaciją, ar būtų senate buvusi priimta senatoriaus P. Douglas rezoliucija, ar taip šiltai būtų buvę duoti užtikrinimai pavergtiesiems faktiškųjų JAV užsienio politikos vairuotojų. Iškilus reikalui, Alto vykdomasis komitetas, kurį sudaro L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, A. Oliš ir M. Vaidyla, paruošė išsamų memorandumą ir jį įteikė valstybės sekretoriui Dulles ir prieš ženevos konferenciją, o atsilanke Valstybės Departamente delegacijos nariai gyvu žodžiu išdėstė augštiesiems vadybos pareigūnams Lietuvos nepriklausomybės bylos reikalą. Žodžiu, nebuvo tokio svarbesnio Lietuvos bylai klausimo, kur Alto vadovybė nebūtų ėmusi reikalingos iniciatyvos ir dariusi reikalingų žygių.

Altas, vieningai remiamas įvairių įsitikinimų Amerikos lietuvių visuomenės, palaiko glaudžius santykius ir su kitais laisvinimo veiksniais, būtent — su Vliku, su Lietuvos Laisvės Komitetu ir su min. P. Zadekui bei Lietuvos konsulais. Jo santykiai su Vliku yra ypač nuoširdūs ir draugiški. Jau per metinį savo suvažiavimą Altas pakartojė savo nusistatymą, kaip ir anksčiau, visomis priemonėmis remti Vliką ir jam talkinti, kad, visiems Lietuvos veiksmams vieningai dirbant, būtų įvykdytas mūsų visų silčiausias troškimas — grąžinti mūsų tėvynę laisvę ir atkurti nepriklausomą demokratinę Lietuvos valstybę. Alto suvažiavimas pakvietė lietuvius laisvajame pasaulyje laikytis vieningai ir padėti Vlikui tesėti savo įsipareigojimus lietuvių tautai. Ir dabar artėjant Vasario 16 d. švenčiai, Alto vadovybė, kaip ir kiti lietuvių laisvinimo veiksniai, ėmėsi visų žygių Lietuvos bylai dar daugiau tarp svetimųjų išgarsinti ir surasti jai tarp svetimųjų naujų nuoširdžių draugų.

Sio leidinio tikslas — palaikyti ryšius su buvusiais Kolegijos auklėtiniais, išsiblaškiusiais po platų pasaulį.

➤ Italijos Raud. Kryžiaus suruošė Romoje, Venecijos rūmuose, parodą, pavadintą „Fanciullo nel mondo“ (Vaikas pasaulyje). Joje pasirodė ir Sovietai su skituru paviljonu, pasivadavusiu „Socialistinės Sovietų Respublikos“. Deja, visi eksponatai, knygos ir kt. buvo grynai rusiški. Išimtis padaryta lietuviams: buvo eksponuotos lietuvių k. keturių vaikams knygos, kurias nupirkio Elta-Press redakcija.

➤ PLB Italijos krašto valdybos pirmininkas K. V. Mincevičius gavo Kalėdinių švenčių ir N. Metų proga daugybę sveikinimų bendruomeninei ir lietuviams. Tarp jų pažymėtini Italijos užs. reikalų ministerio Martino, didelio lietuvių draugo minist. Genellos, ministerio Nonio, Užsieniečių tarnybos šefo, Ispanijos ambasadorius prieš Sv. Sosto, Lenkijos ambasadoriaus prieš Sv. Sosto, Kinijos ambasadoriaus prieš Sv. Sosto, buvusio Italijos ministerio Lietuvoje barono Di Giuras, ž. ū. ministerijos gen. direktoriaus prof. Albertario, Romos burmistro Rebecchinio, valstybės patarėjo ir Romos viceburmistro Andreolio, Italijos užs. reikalų ministerijos direktijos, Romos radiofono viršininko Bernabei ir daugelio kitų aukštų valdininkų. Prie šių sveikinimų reikia pridėti dar Italijos senato vicepirmininko Cingolano, senatorių Braccasio, Siascos ir Angelilli sveikinimus; Italijos kr. dem. partijos sekretoriaus dep. Fanfanio, deputatų Prierės, Marcono ir Erminio, buvusio paskutinio švietimo ministerio.

Iš Vatikano Valstybės sveikino: arkiv. Tardini, valstybės psekretoris ypatingiems Bažnyčios reika-

Mokslas - MENAS - Literatura

KUR KRAUJAS BĖGO - ROŽĖS ŽYDĖJO

(Fragmentas iš J. Gliaudos knygos „Raidžių pasėliai“)

Poetas Jurgis Gliauda yra gimęs 1906 m. 1949 m. išleido eilėraščių rinkinį „Ave America“; 1952 — romaną „Namai ant smėlio“; 1953 — romaną „Ora pro nobis“; 1954 — metmenis „Gėstanti saulė“. Jurgis Gliauda, laimėjęs iš eilės du „Draugo“ romano konkursu, šiuo kūriniu suteikė naują, vertingą pasitarnavimą mūsų grožinei literatūrai. „Raidžių pasėliai“ išleido Lietuviškosios Knygos Klubas 1955 m. Spaudė „Draugo“ spaustuvė. Aplankas dail. Broniaus Murino.

Suva, pajutęs šeimininką, nelėjo. Daužydėmasis režeju, jis šoko pagauti, paliesti Vėtros ranką.

Šeimyna nemiegojo. Virpančioje balanos šviesoje Vėtra tuoj pamatė prie suolo ilgakotį kirvį parengtą.

— Tegul bus pagarbintas... — įstare Vėtra ir sunkiai sudrėbo suolan. Čia pat prie durų, greta, ilgakočio kirvio.

Dabar čia, savo namuose, viskas kas buvo prieš Kražius ir Kražiuose ar ne sapnas esąs? Varpų gaudimas, žmonių mušimas bažnyčioje ir užmuštas Urnužis.

— Simonai, šviesele, — suriko Vėtrienė, stverdama vyrą už rankų. — Tu grįžai gyvas ir sveikas. Užmušus.

Ji žiūrėjo į vyrą su didele baime, nes jojo veidas toks, koks dabar, buvo jai nematytas.

Už jos stovėjo Ona.

— Dėdė Vėtra mums naujienu parvežei, — pasakė Antanas, — o mes jam naujienu turime.

Džiūna Jonas įėjo kambarin, garbindamas Dievą.

— Nikita užmuštas, — pranešė Antanas.

— Kaip? — suriko Džiūna Jonas.

— Tu... rankas sutepei? — girgždėdama balsu suriko Vėtra, pašokdama nuo suolo, nebematydama žmonos ir dukters.

— Ne, — beveik su baime suriko Antanas. — Tikrai ne!

Vėtra buvo bailsus, pašokęs nuo suolo.

— Pan Gintowt Nikitą nušovė, — istarė Antanas.

— Dar mūsų trobą žandarai sugadino. O tėvas? Kaip jis? Kur... tėvas?

Vėtra nuleido galvą. Jis sunkiai drėbo suolan ir, palengva keldamas rankas, susiėmė jomis už galvos.

— Kur tėvas? — suriko Antanas, puldamas prie Vėtros, skaitydamas kažin ką baisaus jo veide, kuriame blaškėsi blankios virpančios šviesos šešėliai.

Ona sugriebė Antano ranką.

— Žandarai pagavo? — metė Antanas.

— Nebėra bitininko, — kurčiai pasakė Vėtra. Jis nusiviedė greitą žvilgsnį į Antaną ir tuoj nuleido akis ir veidą.

— Atvežė užmuštą, — atsakė Džiūna Jonas.

Antanas puolė pro duris; paskui jį Ona. Vėtra, nepajudėjęs, sėdėjo suole ir bukai žiūrėjo į grindis po savo kojomis. Džiūna Jonas žengtelėjo prie pradurų durų. Staiga jie išgirdo Antano balsą, skardų ir išgąsdintą.

Sustingimas apleido Vėtrą.

— Saugokite berną, — suriko jis ir puolė į Antano raudą.

Antanas, atskleidęs šieną, žiūrėjo kiek atsilošęs į tėvo veidą, kuris buvo vežimo gilumoje. Urnežio veidas vos matėsi apyšviestyje, puolančiame iš švytinčio lango.

— Tėvai! Ah — ah! Tėvai! — kartojo Antanas.

Ona buvo prie vežimo; įkibusi rankomis į drebančią rėksmingą verksmą Antaną, ji žiūrėjo į Antano veidą...

žmonių nekrikštyti kūdikėliai ir nusidėjėliai.

— Kokie nusidėjėliai? — paklausė moters.

— Anas gi, vasce, atsimeni, prieš dvidešimtį metų pasikores nuo šuns gyvenimo girtuoklėlis...

Urnužį lydėjo kunigas Sakalauskas. Pats vikaras parinko jam vietą kluone kapinių vidury. Vasarą čia buvo puiku. Platu gulėti. Lengvas šlaitelis. Matyti apylinkė, laukais padengtos kalvos, Lioliūnų varpinė. Čia skardžiai glostė žemę šimtąpūdžio gaudesys.

Lengvas lapkričio vėjelis šaldė veidus. Nebuvo striksinčių vasaros paukščių, su kuriais mėgo kalbėtis Urnužis; nedūgė dabar bitės, kurių karaliumi bitininkas mėgo pasivadinti; nebuvo gėlių — bijūnų ir jurginų — kuriais marguoja kapai vasarą... Bet praėis keli mėnesiai, atėis vasaros palaima, prisikels gyvybė kapuose. Atskris nenoramos paukščiai, pralėks ties kapais grįždamos namolia gervės savo dailiais trikampiais, svajoti knygnešio talkininkai; pradės dūgti bitės; sumarguos peteliškės ir stikliniais sparneliais pakibs kaitros apsvaiginti žirgeliai, amžini snaudaliai ties Kražantės srovelėm; pradės žydėti puošnūs, margi žiedai...

Kunigas Sakalauskas giedojo ir tarė lotyniškų maldų žodžius.

Palydovų minia buvo kupina savų minčių, savų skausmų ir džiugesių. Jannoji Kubilienė linksmai galvojo, kad tai ne jos vyro laidotuvės, kad vyras atsigavo ir taisyti; Elzbieta verkė ne Urnužio, bet Pan Gintowto; Vėtrienė džiūgėsi, kad vyras grįžo namo; Džiūna Jonas galvojo apie bitininką; mečkininko troboj gimęs, nuo žvėries smūgio mirė; skalbėja Veronika vaičiojo, kad netinkamai pasikalbėjusi su Urnužiu turguje; saurančis Juozapėlis verkė, nes visad verkdamas per laidotuves.

Kada metė saujas žemės ant karsto. Vėtra metė ir pasakė:

— Bitininke, bus spaustuvė, kaip mane gyvą matai.

Apmaudas gniaužė jo krūtinę. Jam buvo baisu palikti gyventi be Urnužio.

— Bitininke, — sušnibždėjo jis. — Su tavo Antanu spaustuvė įtai. — Tū čia prisiekiu.

Žemė linksmai dundėjo, trenkdamas kietais kamuolais į karstą, lyg norėt prikelti kietai įmigusį bitininką. Kunigas Sakalauskas pradėjo nuimti stulą. Savo kerinčiu bosu, skardžiu lauke kaip vargomų dūda, jis pradėjo:

— Angelas Dievo apreiškė Marijai...

Darniai atsakė palydovai giesmės tęsiniu. Pilama žemė jau nebe dundėjo. Moters balsai lengvai slopino vyriškus.

— Štai, vasce, žmogus, — graudulingai tarė Džiūna Jonas. — Parodė, kaip patiems už save stovėti.

Antanas stovėjo prie pat kapdobės krašto. Po jo kojomis buvo nusileidęs žemės gelmėn jo tėvo kūnas. Jis žinojo, kad neteko tėvo ant visados. Bet jis tik žinojo, tačiau negalėjo suvokti tos baisios sąvokos „ant visados“ pilnumoje.

Po jo kojomis buvo užpilama žemė mėmis duobė. Jis pajuto ranką savo rankoj. Tai Ona pasiėmė už jo rankos. Jis pakėlė į ją akis. Jis pamatė pilkas gelmes jos akyse. Sąvoka „ant visados“ pasidarė jam aiški. Jis turįs Oną ant visados. Sąvoka „ant visados“ jam buvo aiški gyvybės prasme, nesiskyrimo prasme. Gyvybės ir meilės triumfas buvo jam suprantamas sąvokoje „ant visados“; amžinos skirties sąvoka dingo palaidota, neišspręsta. Vasarą kapas apaugęs gėlėmis; virš svirties žydės gyvybė ir gėlės.

Kita ranka palietė Antano petį. Ranka grubi ir sunki. Tai buvo Vėtra.

— Stosi į tėvo vietą, Antanai? — lyg paklausė, lyg pats savo mintį patvirtino Vėtra.

— Stosiu, — pasitikinčiai atsakė Antanas.

— Tu tai... jam pasakyk, pasakė Vėtra. — Jam Antanas pažūrėjo į Oną, į Vėtrą, į didelę palydovų minią, svajingai giedančią „Angelas Dievo“ melodiją, taip nuostabiai panašią į lopšinę, lyg saldžiai miglytų bitininką miegoti Lioliūnų kapuose.

Antanas pajuto didžiulį pasidžiūvimą savo tėvu ir jo darbais.

— Aš stosiu tavo vieton, tėve, — prašnabždėjo jis priešais išsivadėjimu.

— Bitininke, — sušnibždėjo jis. — Su tavo Antanu spaustuvė įtai. — Tū čia prisiekiu.

Žemė linksmai dundėjo, trenkdamas kietais kamuolais į karstą, lyg norėt prikelti kietai įmigusį bitininką. Kunigas Sakalauskas pradėjo nuimti stulą. Savo kerinčiu bosu, skardžiu lauke kaip vargomų dūda, jis pradėjo:

— Angelas Dievo apreiškė Marijai...

Darniai atsakė palydovai giesmės tęsiniu. Pilama žemė jau nebe dundėjo. Moters balsai lengvai slopino vyriškus.

— Štai, vasce, žmogus, — graudulingai tarė Džiūna Jonas. — Parodė, kaip patiems už save stovėti.

Antanas stovėjo prie pat kapdobės krašto. Po jo kojomis buvo nusileidęs žemės gelmėn jo tėvo kūnas. Jis žinojo, kad neteko tėvo ant visados. Bet jis tik žinojo, tačiau negalėjo suvokti tos baisios sąvokos „ant visados“ pilnumoje.

Po jo kojomis buvo užpilama žemė mėmis duobė. Jis pajuto ranką savo rankoj. Tai Ona pasiėmė už jo rankos. Jis pakėlė į ją akis. Jis pamatė pilkas gelmes jos akyse. Sąvoka „ant visados“ pasidarė jam aiški. Jis turįs Oną ant visados. Sąvoka „ant visados“ jam buvo aiški gyvybės prasme, nesiskyrimo prasme. Gyvybės ir meilės triumfas buvo jam suprantamas sąvokoje „ant visados“; amžinos skirties sąvoka dingo palaidota, neišspręsta. Vasarą kapas apaugęs gėlėmis; virš svirties žydės gyvybė ir gėlės.

Kita ranka palietė Antano petį. Ranka grubi ir sunki. Tai buvo Vėtra.

— Stosi į tėvo vietą, Antanai? — lyg paklausė, lyg pats savo mintį patvirtino Vėtra.

— Stosiu, — pasitikinčiai atsakė Antanas.

— Tu tai... jam pasakyk, pasakė Vėtra. — Jam Antanas pažūrėjo į Oną, į Vėtrą, į didelę palydovų minią, svajingai giedančią „Angelas Dievo“ melodiją, taip nuostabiai panašią į lopšinę, lyg saldžiai miglytų bitininką miegoti Lioliūnų kapuose.

Antanas pajuto didžiulį pasidžiūvimą savo tėvu ir jo darbais.

— Aš stosiu tavo vieton, tėve, — prašnabždėjo jis priešais išsivadėjimu.

ANTANAS VILUTIS

Lietuvos nelaimė

*Ir skrodžia Lietuvą klaidžių glūdybių siaubas,
Ir ji gyvena mirtį ir miršta gyvenimą kartu;
Ugnies ir speigo pageluo ją gaubia
Ir orizontas ją uždaro juodu kvadratu.*

*Žalių miškų nukrito lapai ir nulūžo šakos.
Sustojo upės ir išdžiūvo ežerai.
Pajuodo Baltija ir žydrios akys jos apako.
Prakiuro kraujo liūnai ir prakeikimo pragarai.*

*Siela, tartum uola, aštriom skeveldrom skyla
Ir krateriu prakiūra mėlynas dangus.
Mirtis alsuoja ir gyvybės traukas tvylo,
Ir žvėrimi sujunda kančioj drebėdamas žmogus.*

*Tiktai numirę sutinka džiaugsmą didį
Ir smagiai šypsos kaukolės pasiekusios kapus.
Ir laimės tos visiems negyvėliams pavydi
Gyvi vergų lavonai nešdami gyvybę ir grabus.*

*Soka giltinė kazoką, siautėja ir tūžta.
Ji švaistos kruvina, pamišusi, akla.
Visi keliai staiga sustoja ir bedugnėn lūžta.
Ir Nemunas sustoja, pavirtęs dvokiančia bala.*

*Ir saulė iš sielvarto akis užmerkia,
Ir paukščiam iš baimės nebespasikelia sparnai,
Ir naktį mėnuo vienas tyliai verkia,
Ir žvaigždės visos krūpaudamos rauda kruvina.*

*Ir akmenys prasmenga skradžiai mano žemę, —
Kuri vadinos ir vadinsis — Lietuva, —
Jie degs ir kils ugnimi, kurią vulkanai vemia,
Ir laisvė plauks nelaimės plynėm, kaip lava.*

lapai“ kitais stipriais romanais laikomi „Pūties metas“, „Sekminių beržai“, Čikagoje Vyt. Saulius skoningai išleido H. Radausko eilėraščių „Žiemos daina“. Neseniai knygu rinkoje pasirodė K. Bradūno poezijos rinktinė „Devynios baladės“.

* Prof. K. Regelis prieš keleris metus baigė rašyti vokiškai Lietuvos augalų geografijos apžvalgą. Rankraštis turi apie 200 psl. Veiklą žada išleisti Zuericho Geobotanikos institutas, tik pareikalavo autorių ją per pusę sutrumpinti. Prof. K. Regelis norėtų, kad leidinys galėtų būti išleistas visos apimties, bet tam reikia leidyklai garantuoti, kad bus išpirktas nustatytas egzempliorių skaičius. Prof. K. Regelis, kuris šiuo metu dirba ir gyvena Graze, Austrijoje, pradėjo tvarkyti savo stambia biblioteką. Joje turi daug lituanistikos leidinių. Žymią dalį savo straipsnių apie Lietuvą įvairiomis kalbomis atspaudą žada perduoti Baltų Institutui Vokietijoje. Vilniaus krašto lietuvių pastangomis netrukus Kanadoje bus išleistas istoriko Dr. A. Šapokos anglų kalba „Vilnius Lietuvos gyvenime“. Vertimo visas išlaidas apsiėmė sumokėti Anglijoje gyvenę lietuviai vilniečiai.

Amerikoje taip pat iškelta mintis steigti Lietuvių Mokslo Akademiją, kurion būtų suburti visame laisvajame pasaulyje išsklaidyti lietuviai mokslininkai. Tokia akademija galėtų bent kas treji metai anglų ar kuria kita tarptautine kalba išleisti metraštį, kuris būtų siunčtinėjamas viso laisvojo pasaulio mokslo institucijoms.

J. Kreivėno redaguojamos ir Čikagoje leidžiamos „Muzikos žinios“ išleido L. K. Griaudzės muzikinį kūrinių „Baltijai“, balsui su fortepionu. Brooklyno operetės choras ruošiasi pastatyti 3 v. operetę „Jonių burtai“, kurią paruošė iš lietuviško kaimo dainų ir šokių pynės St. Modzeliauskas ir St. Vaškus. Daugumą dainų harmonizavo muzikas J. Stankūnas, „Operetės“ dirigentas. Pašvaistės leidykla išleido J. Štarkos du religinės muzikos kūrinius: „Adoramus Te“ — mišriam chorui ir „Benedictus“ — moterų

chorui. Solistas P. Rūtenis buvo pakviestas ir dainavo per Adelaidės radijo stotį 5 A. N. Australijoje lietuvių liaudies dainas.

* New Yorke žinomoj galerijoj Feigl buvo suruoštas Adomo Galdiko temperos ir aliejaus durbų paroda. Tai daugiausia Maine valstybėje praleistų atostogų įspūdziai. Buvo išstatyti 23 jo kūriniai. Miesto galerija yra viena iš žymiausių New Yorke. Amerikiečių spauda šilaiti atsiliepė taip pat apie pirmąją Galdiko paveikslų parodą. Iškel-dama jo originalumą ir lietuviškumą. „The New York Times“ meno kritikas nurodė, kad dailininkas ypač gražiai išreiškė savo paveiksluose miško vaizdus. Paveikslai atskleidžia dailininko nepaprastą sugebėjimą įsijungti į slaptiausias gamtos detales. Galdiką gražiai įvertino ir „New York Herald Tribune“ bei „Arts News“ kritikai. Paroda buvo uždaryta sausio 21 d.

Adelaidės Liet. Teatro Mylėtojų Grupė, režisuojama P. Rūtenio, pakartojo K. Binkio „Atžalyną“. Spektaklis buvo pirmo eilės skirtas sporto šventės dalyviams ir jų svečiams. Adelaidės savaitraščio „The Sunday Advertiser“ paskelbtą „naujųjų australių“ grožio konkursą laimėjo 20 m. lietuvaitė Gaila Mikeliūnaitė.

* Hartforde lietuviai skautai mėgėjai suvaidino M. Steikūnienės 3 v. vaizdelį „Starkiškų girioje“, atvairduojantį tėvynėje pasilikusių lietuvių nedalią ir kovą su pavergėju.

Duv. Laisvosios Slovakijos vidaus reikalų ministeris Haššik, kuriam taip pat gerai žinoma kova už Lietuvos nepriklausomybę, paskiausiai metu pareiškė nuosirdžiausių lietuvių saleziečių instituto Italijoje direktoriui kun. Dr. J. Zeliauskui, skatindamas išauklėti gerai užgrū-dintą ir atsparų patriotinį jaunimą. Haššiko pareiškimu, „Mindaugo karalystę“ Gedimino ir Vytauto Didžiąjį imperiją dabar dengia raudonas šydas, už kurio slankioja nekontroliuojama mirtis. Bet tai netrūks amžinai.“

KULTŪRINĖ KRONIKA

Dr. Anysas baigia rašyti istorinį veikalą apie Vytautą Didįjį. „Nida“ yra išleidusi G. Flauberto romaną „Ponia Bovary“ dviem tomais, iš prancūzų k. išverstą A. Rūtos. Vienuoliktuoju leidiniu eina prof. Myk. Biržiškos „Senasis Vilniaus universitetas“. Be jo, leidžia J. Balio „Lietuvių mitologines sakmes“, A. Barausko novelių rinkinį „Sniego platumos“, A. Landsbergio novelių rinkinį, naują leidimą J. Grušo „Karjeristų“ ir kt. Netrukus numatoma išleisti Dr. K. Griniaus „Atsiminimų ir minčių“ II-jį tomą, prof. Vacl. Biržiškos paruoštos „Se-

nyų lietuvių knygų istorijos“ II-jį tomą, Dr. J. Šliupo biografiją. Susivienijimas Amerikoje šiemet mini 30 m. savo gyvavimo sukaktį. Tą progą bus išspausdinta organizacijos istorija. Prof. Vacl. Biržiškos, pasižymėjusio lietuvių bibliografo ir lituanisto, visą gyvenimą skyrusio lietuviškai knygai ir mokslui, pelenai palaidoti lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje. Atsisveikinimo kalbą pasakė ilgametis velionio bendradarbis Pr. Čepėnas. Amerikoje skatinama išleisti Vacl. Biržiškos lituanistikos raštus, pirmoje eilėje jo „Aleksandryną“. Po laimėjusios „Draugo“ premiją Birutės Pukelevičiūtės romano „Aštuoni

SEKMADIENIO RIMČIAI

Moterystė katalikiškoje šviesoje

Moterystę galima dvejopai su-
prasti: a) kaip vyro ir moters su-
tarti tam tikriems tikslams siekti
ir b) kaip iš šios sutarties einantį
vyro ir moters gyvenimo būdą.
Pats moterystės vardas eina iš lo-
tynų kalbos žodžio „matrimonium“,
ar dar geriau „matris munium“
kas lietuvių kalboje reiškia „moters
ypač motinos pareigos“. Šis vardas
nusako motinos dalį ir vaidmenį
šeimose sugyvenime. Be abejo, mo-
tinais tenka čia svarbiausias ir sun-
klausias pareigos.

Lotynų kalboje moterystę dar
neretai vadinama „connubium“ ar
„sutuoktuvės“. Šis vardas apima
moterystę, kaip sutartį.

Moterystė, kaip sutartis, yra vy-
ro ir moters teisėtai sudarytas susi-
tarimas šeimai kurti ir auginti.

Moterystei būtini yra du skirtingi
lyčių asmenys, atseit, vyras ir
moteris. Juodu pasirenka vienas
kitą, susitaria bendrai gyventi ir
gimdyti bei auginti vaikus. Mote-
rystės sutartis privalo būti teisėtai
sudaryta, būtent, ne pačių sutuok-
tinių nuožiūra, bet pagal šį reikalą
tvarkančią įstatymų nuostatus. Su-
tuoktiniai turi teisę laisvai pasi-
rinkti vienas kitą, tartis dėl nees-
minųjų santuokinio gyvenimo reika-
lų, bet tose dalykuose, kurie su-
daro moterystės esmę, jos natūra-
lius tikslus bei pareigas, juodu
neturi laisvės, bet privalo elgtis
taip, kaip reikalauja moterystės es-
mė. Jei kėsintųsi sudaryti kitokią
moterystę negu reikalauja jos es-
mė, tai nesudarytų jokios.

Moterystė, kaip iš sutarties einas
gyvenimo būdas, yra vyro ir moters
individualinė bendruomenė su sa-
vomis teisėmis ir pareigomis. Šioji
bendruomenė užsimezga pačia mo-
terystės sutartimi. Sudarydami ją,
sutuoktiniai vienas kitam duoda tei-
sę į savo kūną ir tuo pačiu kiekvie-
nas įsipareigoja leisti naudotis šia
teise kitai šaliai. Iš teisėtai suda-
rytos sutarties seka pareiga drauge
gyventi, būtent, naudotis bendru
miegamuoju, butu ir stalu.

Moterystė yra ypatinga sutartis.
Ji, visų pirma, įmanoma tik tarp

skirtingų lyčių asmenų, atseit, tarp
vyro ir moters, kai kitados sutar-
tys galimos tarp daugelio tos pa-
čios ar skirtingų lyčių asmenų. Ant-
ra, moterystės tikslas yra žmonių
bendruomenės gerovė, būtent, tos
bendruomenės palaikymas ir plėti-
mas. Tuo tarpu kitos sutartys daž-
niausiai siekia vien jas sudarančių
jų asmenų labo. Trečia, moterystės
esmė, jos sudarymo sąlygos ir iš jos
einančias teises bei pareigas tvarko
prigimtis, Dievo ir Bažnyčios įsta-
tymai. Sutuoktiniai čia neturi tei-
sės ko nors pakeisti. Visai kitaip
yra su kitomis sutartimis. Dar ne
visa, šiaip sutartys bendru šalių
sutikimu gali būti atšauktos, pa-
naikintos, susiaurintos ar praplė-
stos. Moterystėje tai neįmanoma.
Čia jokių esminių pakeitimų abi
šalys neturi teisės daryti. Galop, ki-
tos žmonių sudaromosios sutartys
yra žemiškos, nesventos. Tuo tarpu
moterystė turi savyje kažką švento
ir religinio.

Moterystę savo planuose numatė
ir įsteigė pats visatos kūrėjas —
Dievas. Tai vienintelis teisėtus žmo-
nių giminei palaikyti ir plėsti bū-
das. Šiam tikslui Dievas sukūrė
žmones dviejų lyčių, atseit, vyrus
ir moteris, suteikdamas jiems galia
gimdyti. Be to, kaip vyrui, taip ir
moteriai Jis įdiegė stiprų vienas
prie kito likimą, tiesiog traukimą.
Šis linkimas nėra vien vyro ir mo-
ters artimio bendravimo ar pa-
žinties pasekmė, bet glūdi pačioje
prigimtyje. Vyras ir moteris links-
ta vienas prie kito ir įeina į tarp
savos pačios prigimties vedami.

Prigimties dėsnis Dievas patvir-
tino savo pozityviu įsakymu: „To-
dėl žmogus aplėis savo tėvą ir mo-
tiną ir prisiriš prie savo žmonos, ir
juodu bus dviese viename kūne“
(I Moz. 2,23). Šis vyro ir žmonos
susijungimas yra būtinas vaikams
gimdyti ir auginti.

„Moterystė“, sako popiežius Pi-
jus XI, „yra ne žmonių įkurta ir
atnaujinta, bet Dievo. Ne žmonių,
bet pačios prigimties Kūrėjo — Die-
vo ir tos prigimties atnaujintojo
Kristaus Viešpaties įstatymų ap-“

Ramiai stebėjam piliečiui tarp-
tautinę politiką, atrodo, kad vaka-
rų demokratijos viltys dėl rimtų su-
sitarimų su komunistais yra daugiau
negu nesąmonė: brangaus laiko
gaštinimas.

Laiko svarbą visi žinome: jo ir
už milijardus nenupirksi. Daugelio
metų patirtis rodo, kad Vak. de-
mokratijos politikai vis dar nesu-
randa bendros politinės krypties,
tuo tarpu komunistams drožia smūgių
po smūgio politiniams ar ekonomi-
niams vakariečių interesams.

Visos tos konferencijos ir pasita-
rimai su komunistais — migdantis
žaislas, vedas prie labai migloto ry-
tojau: komunistų naudai ir jo
tikslėniam išsivystymui.

Vienas iš labai ryškių faktų, kurį
komunistai labai gudriai išnaudoja,

drausta, patvirtinta bei išauginta.
Todėl šieji įstatymai nepareina nuo
žmonių ar net pačių sutuoktinių ki-
tokio susitarimo... Bet kokis pa-
dorus Dievo duotosios naujai gy-
vybei pažadinti galios panaudojimas,
kaip reikalauja prigimties įsta-
tymas ir pats Kūrėjas, yra vien
moterystės teisė ir privilegija ir jis
būtinai turi apsiriboti tik šventa
santuoka“ (Enc. „Casti connubii“).

Pirmasis moterystės tikslas —
gimdyti ir auklėti vaikus. Šį tikslą
nurodė Dievas jau pirmiesiems tė-
vams, kai pasakė: „Augkite ir
dauginkitės ir pripildykite žemę“
(I Moz. 1,28). Pirmųjų tėvų mote-
rystė yra visų amžių moterystės pa-
vyzdys ir pavyzdys, bet kurios ki-
tos moterystės prototipas. Visa tai,
ką Dievas nustatė šiai moterystei,
tinka ir yra privalo kiekvienai ki-
tai.

Antrasis moterystės tikslas —
santuoktinių vieno kitam pagelba ir
priemonė prieš aistras. Žmogus,
tiek savo žemiškame gyvenime, tiek
sielos reikaluose, reikalingas stip-
rios paramos bei pagelbos. Ypač vi-
so to jam reikia nelaimėje, ligoje,
senatvėje. Sutuoktiniai, būdami su-
sijungę bendram gyvenimui, iš
vien dirbdami ir tvarkydamiesi,
drauge kentėdami ir džiaugdamiesi,
daug vienas kitam padeda. Labiau-
siai niekuo nepakeičiama yra vyro
ir žmonos parama nelaimėje, ligo-
je ar senatvėje.

Pr. Dr. F. Bartkus ir
Kan. Dr. P. Aleksa
iš knygos „Dievas ir žmogus“.

Ar mes išliksime nepavergti?

nepatyrusių politikoje fabričių dar-
bininkų verbavimas savo naudai.
Ir kas įdomiausia, kad šią savo dai-
nelę komunistas gieda visuose pa-
saulio kraštuose.

Didesnio politinio akylumo jau
nebegali būti.

Kodėl yra delsiama ir nematoma,
kad dirbtuvėse ir fabrikuose yra
dalis rimto ir nekomunistinio ele-
mento, kuris yra demoralizuojamas,
ar net ir persekiojamas.

Juk čia ir yra toji dirva, kurioje:
„ką pasėsi — tą ir pjausi“.
I šį reikšmingą reikštį ypatingą
dėmesį. Jeigu šių faktų nemato
politikos vyrai, vėliau pats gyveni-
mas parodys padarytų klaidų rezul-
tatus.

Šiandieną, sudemoralizuoto dar-
bininko vaizduotėje randasi du jo
priešai: Vak. demokratija ir reli-
gija.

Argi tai galima ir leistina?

Šimtmečiais ugdyta Vak. kultūra,
dėl kurios buvo suaukota milijonai
gyvybių ir milijardinės sumos tur-
tų, būtų niekais paversta ir palikta
tik muzėjui.

Niekuomet!
Galbūt, kad dabartinė Vakarie-
čių kultūra per daug reikšmės pri-

duoda įvairiems išradimams ir la-
bai mažai asmens auklėjimo reika-
lams.

Vakariečių mokyklos ir jaunu-
menės auklėjimas turi daug taisyti-
nų spragų ir nevienodumų.

Komunistinis jaunimas yra defor-
muotas, bet vedamas akiai ir tvir-
tai diktatūros rankos.

Dviejų ir skirtingų pasaulių jau-
nimas niekuomet neras bendro dar-
bo, čia irgi ateitis turės išspręsti
šį klausimą.

Vakarų pasaulio papročiai ir bū-
das — lėtas, apgalvotas ir konstruk-
tyvus.

Komunizmo metodai visai prie-
šingi: grobti, plėsti ir per akis me-
luoti.

Kiek žmonių supranta šių dviejų
pasaulių skirtumą?

Mes, lietuviai, „por naturaliza“,
esame vakariečiai.

Savo pajėgomis labai mažai ką
galime padaryti, bet mes nuolat pri-
mename Vak. politikams mums ir
kitoms tautoms padarytas skriau-
das. Ir laukiame draug su milijon-
nais nuskriaustųjų, kuomet galėsi-
me džiaugtis ta laisve, kurią turi
kitos Vakarų tautos. —

Vox populi

Mūsų bendra-
darbiai Marija
ir dr. Augusti-
nas Lauciai su
sūnumi Kestu-
čiu, „L a i k o“
Garbės Leidėju,
Aušros Vartų
par. sodelyje.

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

A p y s a k a
(Tęsinys)

„Tegu būva Tavo valia, Viešpatie! Tegu būva
šventa Tavo valia!“ pagaliau nusileidžia kunigas ir
pro atviras duris žengia į šviesų kambariuką.

Ne, jis dar nemato mirties šešėlių šiame kamba-
ryje. Tai kas, kad tėvo veidas susirūpinęs, o akys pa-
raudusios, — Dievas žino, ką daro. Jam nepasiprie-
šinsi.

Iš Stefanijos jau tik šešėlis belikęs. Guli ant nu-
garos, baltos, bekraujės rankos sudėtos ant įdubusios
krūtinės, tikta didelės akys žiūri į švenčiausią-
jį, o lūpos kažin ką kužda. Ne, ne jam, nevertam Die-
vo tarnui, bet pačiam Viešpačiui, Kurį jis veža, kur
tik reikia ir palydi vėsiomis maldomis į žmonių
širdis.

Kai pradeda tepti Stefanijos akis, lūpas, ausis,
rankas ir kojas, kunigas taip susigraudina, kad vos
begali ištartį maldos žodžius.

„O kankine, kankine! — galvoja. — Kas jau iš
tavęs beliko? Ar ilgai dar tesėsi? Ne jau reikės man
seniui tave ir į amžinojo poilsio vietą palydėti?“

Kaip sunkiausiai našta tempęs, kunigas pagaliau
persizegnoja ir atsisėda rausvame fotelyje. Dar ne-
kalbina lignonės. Žino, kad ne tik jo, bet ir moters
siela tebesikalba su Visagaliu. Tačiau jau neturi ką
sakyti. Jį apima slogus nuovargis, ir šaltu vandeniu
suvilgo savo lūpas.

„Dabar taip ramu, tėve! — staiga išgirsta Stefa-
nijos žodžius. — Ir jokių rūpesčių neturiu. Už mane
rūpinasi Jis. Jam viską pavedžiau.“

„Ar ir savo ligą Jam pavedėt, dukra?“

„Ne tik ligą, bet ir mirtį, tėve!“

„Bet kodėl verkiate? Sunku jums?“

„Pati nežinau, dėl ko. Gal iš laimės, gal iš dė-
kingumo. Koks geras mūsų Tėvas! Pačiu laiku pa-
lehet mane už peties ir atsiuntė man tiek malonių,
kad drąsiai galima visą gyvenimą už jas atiduoti. Aš
žinau, Jis atsiųs ir tą paskutinę malonę... Aš žinau,
tėve!“

„Koks didelis jos tikėjimas, kokia gili meilė —
stebisi kunigas. — Ji nereiškia jokių pretenzijų Die-
vui, nors aš pats laikiau ją nuskriaustą ir visų ap-
leistą. Iš tikrųjų, sunku atspėti, ką pergyvena kito
žmogaus siela, — tokia ji nesuprantama ir neperma-
toma...“

„Kodėl jūs nekalbate, tėve? Gal labai pavargote?
Aš prašiau Dievo, kad vieną kartą jau pasibaigtų
jūsų vargas su manimi!“

„O, nekalbėkite taip, dukra! Jūs nežinote, kaip
malonu jus aplankyti. Jūs mane sustiprinate, paguo-
džiate, gyviate Dievą pergyventi išmokote. Sėdžiu,
štai, ir galvoju: koks stiprus jūsų tikėjimas, kokia gi-
li meilė Dievui!“

„Jūs, tėve, ir Dievas mane to išmokėte... Taip,
ramu man dabar, — staiga atsiskačiu visu kūnu į ku-
nigą ir pakuždom sako: — Ar žinote, tėve, kad šią
ligą už savo Matą aukoju?! Aš neprašau sau sveikatos,
už jį viską skiriu. Dievas geras, išklauskys.“

„Be abejo, išklauskys, dukrele. Šventųjų maldos
visuomet išklauskomos“.

Stefanija nusijuokia ir pirštu pagrąšina kunigui.

„Nekalbėkite taip, tėve. Taip negalima. Dar į
puikybę pasikelsiu... O žinote: vieną mano didelį
prašymą jau išklauskė... Dabar tik tas beliko... Aš
daug galvoju, tėve. Juk turiu pakankamai laiko. Man
atrodo, kad mes, žmonės per daug iš Dievo reikalau-
jame, norėdami, kad Jis dėl mūsų paikų troškimų
net visus savo planus pakeistų. Mes ne tik ko nors
iš Jo prašome, bet dar ir laiką, lyg kokį ultimatumą,
nurodome. Kitas, jei greit nesijaučia išklauskytas, pra-
deda pykti, priekaištauti... Taip negalima, tėve taip
geram katalikui netinka.“

„Ar jūs man sakote, dukra?“

„Taip, tėve, jums! Juk anksčiau džiaugiausi, kai
raminote mane, kad mano maldos pramuš dangų ir
Dievas sugrąžins man Matą. Dabar matau, kad kly-
dau. O gal Dievas rengia man staigmeną aname pa-
saulyje?... Gal Jis nori, kad Jo akivaizdoje dar gi-
liau pasidžiaugčiau, kai Jis prives prie manęs Ma-
tą?... Ar ne tiesą sakau, tėve?“

„Galbūt, dukra. Dievo planai niekam nežinomi.“

Džiaugiuosi, kad taip giliai į Jo planus išvelgiate
ir iš Jo išminties semiatės“.

Barkštelėjęs į duris, įeina senas, palinkęs Stefa-
nijos tėvas. Suspaudžia kunigo ranką, ilgai laiko
ją savo delne, tarsi džiaugdamasis, paskum staiga
pabučiuoja. Kunigo lūpos paliečia jo susiraukšlė-
jusią kaktą.

„Matote, klebone, kas darosi. Stefutė kaip šiau-
das sudžiūvo. Tai tikra Dievo bausmė, kad tėvų
nepaklausė“.

„Kada? Kaip? Aš nieko nežinau!“ — nustemba
kunigas.

„Abu su amžiną atilsį žmona atkalbinėjome ją.
Jau tada numatėme, kad nebus iš jų pora...“

„Ak, taip... Jau tada numatėte... Bet nevi-
sierns galima numatyti. Man pačiam atrodė, kad
jį gražiai sugyvena“.

„Kas buvo, telieka. Visos tos kalbos nieko nepa-
dės. O aš ir šiandien nesigailiu, nes mano misija
dar nepasibaigė“, — įsiterpia Stefanija.

„Na, palikime ją ramybėje. Tepasiils. O mudu
einava kavos išgerti“, — paragina kunigą, kuris
pakilęs laimina lignonę.

„Ačiū, tėve! Pasimelskite už mane!“ — palydi
akimis Stefaniją.

Viena pasilikusi, pakelia akis į priešais kabantį
kryžių ir giliai susimąsto.

O taip, ji nesigaili savo jaunystės. Tekėdama už
Mato, klausėsi savo širdies, kuri troško jam ir sau
laimės. Keleri metai praslinko laime ir džiaugs-
mu palydėti. Paskum gimė sūnelis. Aukojo jam
visą savo širdį ir jėgas. Kartais net Matą pamirš-
davo...
Vėliau mažas angelėlis nukeliavo į dausas. Na-
muose ilgą laiką jautėsi tuštuma. Bent jai. Vyras
dar nebuvo spėjęs priprasti prie mažutėlio.

O dabar... Matas eina per bandymų ugnį. Ji tai
gerai žino. Kalta ji, kad iš anksto neprašė pa-
vojaus. Kad tuo metu, kai jam reikėjo motiniškos
širdies, nesugebėjo jos parodyti. Namus apiplėšė
ne tik jis: ir ji savo užsispyrimu užgesino židinio
šilumą ir privertė jos kitur jį ieškoti.

(Bus daugiau)

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyčių red. komisija.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI IR MEŠ...

„Didvyrių kapai yra visa mūsų žemė, —
jų sielos gyvena per amžius visuose pasaulio kraštuose,
jaunos ateinančių kartų butin.“

PERIKLES

Šiandien sukanka jau 37 metai kaip minime mes Lietuvos Tautos Laisvės ir Priskikimo šventę.

Ši diena mums visiems brangi. Brangi mums ji dėlto, kad Laisvės niekas mums veltui nedavė. Ji nupirka kraujo auka, su didžiausiu mūsų tėvų, brolių ir seserų pasišventimu.

Ir šiandien ta diena turi būti mums daug reikšmingesnė negu bet kada. Šiandien mes esam išblaškyti iš savo Tėvynės visuose pasaulio kontinentuose. Ši Nepriklausomybės Priskikimo šventė tebūna mums ryžtas visiems susikaupti, pasiryžti ir jungti vienon vieton visas savo mintis, darbus ir jėgas, kad ta laikinai pavergtoji Tautos Nepriklausomybė būtų vėl prikelta. Tam mes kasdien privalome ruoštis...

Broli ir Sesuo, prisimink, kaip su džiaugsmu ir kokiomis didingomis iškilimėmis šveddavome Ją laisvoje Tėvynėje...!

Kaip minėdavome tuos, kurie nesigallėdami savęs dirbo dar anais laikais kovodami dėl lietuviškos raidės, dėl lietuvių teisės savo žemėje, kaip prisimindavome tuos, kurie žandarų buvo pūdomi kalėjimuose ir tuos, kurie prirengė Lietuvos aušros gaidynę...

Su nemažesne pagarba prisimin-

davome ir tuos, kurie nesigallėjo savo kraujo ir gyvybės, kad suteiktų Tautai nepriklausomo gyvenimo esmę...

Susikaupę susirinkdavome mūsų Tautos šventovėje, Kauno karo muziejaus sodely ir pagerbdavome Tą Didvyrį Lietuvį — Nežinomąjį Karį, simbolį visų mūsų Tautos aukų, netik vien nuo mūsų Priskikimo 1918 metų, bet visų laikų aukas, kurie bet kur ir kada yra paguldę galvas už mūsų Tėvų žemę — kaip Šauliai, Vorkslai, žalgiriai, Alytus, Širvintai, Giedraičiai, Radviliškis ir Klaipėda...

Šiandien Tautos minėjimo Dienoje tesvyra mūsų vėliavos, telinksta su pagarba Jiems mūsų galvos... Jų nesuskaitomi kapai dengia netik vien mūsų žemę, bet ir plačiuosius Sibiro plotus...

Tebūnie pagarba Jiems...!

Vyr. Skilt. s. v. St. Babronis

Pagerbimas žuvusių už Lietuvos laisvę

TAUTOS ŠVENTĖS PROGA, VASARIO MĖN. 19 D., SEKMADIENI, SKAUTAI PAGERBIA ŽUVUSIUS UŽ LIETUVOS LAISVĘ PADĖDA MI GELIŲ PRIE LIETUVIŠKO KRYŽIAUS PARAPIJOS SODELY.

LIETUVOS SKAUTŲ GLOBĖJO ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

Po trumpos pertraukos, šiemet vėl bus minima Šv. Kazimiero Lietuvos skautų patrono šventė kovo mėn. 4 d., sekmadienį.

Tuoju po pamaldų, parapijos salėje įvyks minėjimas su meno programa.

Visi, — skautės, skautai, jaunosios skautės, jaunieji skautai prasmė rinktis uniformuoti parapijos sodely 10 val. dalyvauti iškilmingose pamaldose, o po jų minėjime.

SKAUTAI IR LIETUVIŲ KARIŲ SAJUNGA

Skautų gyvenimo laisvoje tėvynėje didžiausiu globėju visą laiką buvo kariai.

Nuo pat skautų įsikūrimo Lietuvoje ir per visą nepriklausomą gyvenimą skautai visada turėjo didžiausią paramą iš karių pusės: padėdavo suruošti stovyklas, paskolindami palapines, susisiekimo priemones ir kitus reikmenis.

Šią tradiciją išlaikydami Argentinijos lietuvių skautai užmezgė tarpusius su Liet. Ats. Karių S-ga, pasizadėdami ir trem-

ty bendradarbiauti ir vieni kitų veikloje padėti.

Š. m. sausio 8 dieną lietuvių draugovės skautai lankėsi pas skautininką Viktorą Lesniauską, aplankydami sveikstantį po operacijos jo sūnų skautą Ramūną.

Skautininko išvažiavimo Kana-don proga, skautai palinkėdami geros sėkmės naujam krašte įteikė jam prisiminimui tautiniais motyvais stilizuotą medinę lėkštę, kurią pagamino menininkė vyr. skilt. Alė Jablonskytė, o mažieji skautukai savo vardu įteikė su savo parašais papuoštą pergaminą.

D. BRITANIJA ATMETĖ SOVIETŲ PRETENZIJAS Į PABALTIO AUKSĄ

Kaip reikšmingą tenka pažymėti ir šį įvykį, plačiai nuskambėjusį per užsienio spaudą bei radijus, padorantį, jog laisvasis pasaulis ir toliau nepripažįsta Sovietų smurtu įvykdytosios aneksijos Pabaltijo kraštuose. Teisiniu atžvilgiu Lietuva, Latvija ir Estija laikomos toliau tebegyvuojančiomis laisvomis valstybėmis, kurių nepriklausomybė tėra tik laikinai užgnaužta. Š. m. sausio 10 d. Sovietai susilaikė naujo didelio smūgio. Tą dieną D. Britanija pakartotinai atmetė Sovietų pretenzijas į 16 mil. dolerių vertės aukso fondą, nuo 1940 m., pavaršio, prieš okupuojant Pabaltijo kraštus raud. armijai, padėtą saugoti Londone. Į tą turtą Sovietai kėsinais jau nuo 1940 m. kai jų armija smurtu okupavo tris Pabaltijo valstybes. Šį kartą Sovietai mėgino prieti prie pabaltiečių aukso kitokiu būdu, būtent — pasiūlė jo dalį atskaityti išlyginti britų piliečių skoloms už Sovietų vyriausybės nusavintą į Sov. Sąjungoje jų turtą.

Reuterio žiniomis, Sov. Sąjunga sutiktų atlyginti dviem britų kalinakasyklos bendrovėms, kurių turtas esąs tapęs valdiniu Sov. Sąjungos turtu, jei D. Britanija ap-

sispreštų perleisti Sov. Sąjungai dalį minimojo Londone laikomo pabaltiečių aukso. Tuo reikalu britų užsienio reikalų ministerijos oficialus atstovas pa-kei-bė tokį pareiškimą: „1955. VII. 8 D. Britanijos ambasadorius Maskvoje, Sir William Hayter, buvo priimtas Sov. Sąjungos užs. reik. ministerio Molotovo ir jam pasiūlė pradėti pasitarimus sutvarkyti finansiniams reikalams, kiek jie liečia D. Britanijos pretenzijas į Sovietų vyriausybę. Tačiau Sov. Sąjungos vyriausybė į tą pasiūlymą nedavė patenkinamo atsakymo.“

Sovietų ambasadoriaus J. Maliko 1955 IX. 9 nota nelietė aukščiausi minėtojo demaršo. Joje tebuvo kalbama tik apie „Lena Goldfields“ ir „Tetukhe Corporation“ pretenzijas į Sov. Sąjungos vyriausybę ir Sovietų vyriausybės pretenzijas į Pabaltijo valstybių centrinių bankų padėtąjį aukšą. Abiejų britų bendrovių pretenzijų suma siekia 2,5 mil. svarų, o trijų Pabaltijo respublikų deponuotojo aukso vertė — 5,7 mil. svarų. Iš tikro nėra jokios tiesioginės sąsajos tarp abiejų bendrovių pretenzijų ir Sovietų vyriausybės reikalavimų į Pabaltijo aukšą“.

Britų Foreign Office pranešėjas

Adolfas Adomaitis ir Aldona Paulina Vaišvilaitė priėmė moterystės sakramentą.

nurodė, kad pereitų metų liepos mėnesį iš D. Britanijos pusės pateikiama pasiūlymas tuo reikalu pradėti pasitarimus dar vis tebėra atviras ir neišspręstas.

Ryšium su šiuo ginču, kaip toliau pastebi Reuteris, kurio pranešimą įsidėjo šveicarų „Neue Zuercher Zeitung“ ir visa eilė kitų didžiųjų spaudos organų, D. Britanijos vyriausybė tėra Pabaltijo valstybių aneksija pripažinusi tik de facto, bet ne de jure. D. Britanija pereitais metais Sovietų pretenzijas į Pabaltijo aukšą atmetė pakartotinai. Minimųjų britų kasyklų pretenzijos telietė tik 2,5 mil. svarų. Sovietai mokėjo šioms firmoms kompensaciją iki Antrojo karo, bet 1940 m. mokėjimus sustabdė, tuo būdu stengdamiesi paspausti britų vyriausybę už jos atsakymą laikyti Sov. Sąjungą teisėta Pabaltijo aukso savininke.

Šveicarų dienr. Neue Zuercher Zeitung, vėlesnėje 1956. I. 16 laidoje, pranešė iš Londono komentodamas britų atsakymą patenkinti Sovietų pretenzijas į Pabaltijo aukšą, kurio suma šiandien vertinama 5,7 mil. svarų, pažymi, kad Tasso nusiskundimas, jog britai nenorį su Sovietais tartis, nesą pagrįstas. Britai jokiu būdu nesutinka šiu aukso atsargų dalykiškai sieti su Sovietų turimomis mokėti jų piliečiams skoloms, nes D. Britanija nėra de jure pripažinusi Sovietų jėga įvykdyto Pabaltijo valstybių užgrobito. Kaip toliau dienraštis pastebi, D. Britanijoje akredituotieji trijų Pabaltijo valstybių diplomatiniai atstovai, jei jie ten dar tebe reziduoja, ir toliau tebėra diplomatu srašuose, bent kiek tat liečia jų rangą atitinkančias privilegijas. Šio ginčo praktinė nauda šiuo momentu yra menka, tačiau nepripažinimas Sovietų pretenzijų ir sovietinės okupacijos Pabaltijo kraštuose turi didžiausią principinę reikšmę, visai teisingai pastebi šis pasižymėjęs pasaulio liberalų organas.

Kultūrinė kronika

* Vokietijoje įsikūręs Baltų Institutas formaliai buvo vokietijei teisme įregistruotas Bonnoje 1952 m. vasarą. Pirmasis darbo posėdis buvo sukvietas 1953 m. sausio 5 d. Pagal statutą Baltų Institutas yra įkurtas „mokslu tikslams“, būtent — 1. „ugdyti, išlaikyti ir tęsti europines estų, latvių ir lietuvių tautų kultūrinę tradicijas“, 2. „skatinti mokslinį estų, latvių ir lietuvių prieauglį“. Instituto veikla „apima visus humanistinius Baltijos erdvės mokslus“. Institutas turi 3 rūšių narius: tikruosius, kuriems yra pavestas mokslo kūrimas, korespondentus, kuriais baltistikos srityje, ir narius — rėmėjus, kuriais gali būti tiek atskiri asmenys, tiek organizacijos, įstaigos ir firmos, kurios savo pačių nusistatytu mokesčiu paremia instituto veiklą. Jie taip pat gauna instituto metraščių. Tikrųjų narių skaičius negali prašokti 12. Iš lietuvių Baltų Instituto tikrieji nariai yra prof. Z. Ivinskis, šiuo metu pirmininkaujantis institutui, ir prof. A. Maceina. Narių korespon-

dentų skaičius negali prašokti 120. Iš lietuvių Baltų Institutas nariais korespondentais yra išrinkę: J. Balį, M. Biržišką, V. Biržišką, J. Brazaitį, M. Gimbutienę, J. Grinių, J. Jakštą, P. Joniką, S. Kolupailą, V. Krėvė-Mickevičių, V. Maciūną, K. Pakštą, J. Puziną, A. Salį, P. Skardžių, A. Šapoką, V. Silcarskį ir A. Vaičiulaitį. Nariai korespondentai gali dalyvauti patariamuoju balsu visuose Baltų Instituto posėdžiuose ir suvažiavimuose. Patį institutą norima su laiku iš Bonos perkelti į kurį kitą universitetinį miestą, kur susidarytų geresnių galimųjų baltistikos tyrinėjimams.

Lietuviai Instituto nariai yra sutikę paruošti šiuos mokslo darbus: Z. Ivinskis — „Lietuva 16-jame šimtmečiuje“, o A. Maceina — „Lietuviškosios kultūros pobūdis“. Instituto metraštyje Z. Ivinskis yra paskelbęs darbą „Jėzuitų spaustuvės Vilniuje“ ir „Bažnytinis Lietuvos glėdijimas 16-17 a.“ (Commentationes Balticae I), o A. Maceina — „Liaudies daina kaip tautos sielos išraiška“ to paties metraščio neseniai pasirodžiusiame stamblyme II-me tome. Bendrai susidėję lietuvių instituto nariai pradeda ruošti „Lietuvių kultūros istoriją“, kurios talkon kviečiami visi kiti lietuviškai.

Baltų moksliniam prieaugliui ruošti institutas duoda jauniems mokslininkams stipendijų — kiekvienai tautybei po vieną. Jas gavusieji turi parašyti savo pačių pasirašytą, bet institutu aprobuotą stambesnę darbą ir jo ištrauką ar santaruką paskelbti institute metraštyje. Iš lietuvių tokias stipendijas yra gavę Dr. V. Literkis, kuris yra parašęs darbą „Baltijos uostai“, Dr. P. Rėklaitis — „Gotika Lietuvoje“, kurio ištrauka „Šv. Onos bažnyčia Vilniuje“ yra paskelbta II-me metraščio tome, ir kun. K. Senkus, kurio šis metų darbas — „Lietuvių liaudies dainų melodijos“. Pabaltiečiams studentams remti institutas kasmet skiria apie 8.000 DM, kurios lygiomis padalinamos trims pabaltiečių tautoms. Kas iš kurios tautybės studentų tą paramą gauna, nusprendžia pačių studentų atstovybės. Pabaltiečių studentų suvažiavimai ruošiami kasmet vasarą. Kas treji metai turėtų įvykti pabaltiečių mokslininkų suvažiavimai.

Baltų Institutas organizuoja taip pat baltistikos biblioteką, rinkdamas į ją tiek senesnius, tiek ypač įrengtą pasirodžiusius pabaltiečių leidinius. Savo raštinei ir bibliotekai institutas yra gavęs menką būstą Bonnos un-to rūmuose. Biblioteka šiuo metu turi apie 1.000 tomy. Taip pat paimti apsaugon buv. Pabaltijo universiteto (Hamburge ir Pinneberge) apie 10.000 tomy, kurie su laiku bus sutvarkyti. Bibliotekai tarptautinės teisės ir politikos instituto direktoriaus prof. Dr. W. Schaetzlio rūpesčiu dabar prima į jo instituto būstą.

Metraščio antrajame tome ruota trumpa instituto veiklos apžvalga ir atliktieji per tą laiką darbai. Be kita ko, pažymėta, kad prof. A. Maceina kiek pataisė pereitais metais vokietijai kalba parašytą studiją apie V. Solovjovo apokaliptinę istorijos

filosofiją, kuri neseniai buvo išleista Herderio leidyklos. Iš kitų darbų pažymėti: Kūrybos ir moralės konfliktas, Kūryba ir tėviškė, Lietuvių dainų dvasia ir jų pobūdis ir kt. Prof. Z. Ivinskis toliau studijavo archyvus Romoje, rinkdamas reikalingą medžiagą kultūriniam Lietuvos 18 amžiaus vaizdui. Taip pat naujais duomenimis papildė savo ankstesnę darbą apie Melchiorą Giedraitį ir savo studiją apie šventąjį Kazimierą. Antrajame tome sužymėti ir kiti jų darbai.

* Vasario 16 d. akto signataro Jokūbo Šerno sūnus J. Šernas šiuo metu yra tapęs pasauline filmų teatro žvaigžde ir visur prisistato esąs lietuvis. Puikiai kalba angliskai, prancūziškai, itališkai ir rusiskai. Lietuvius sakosi gerai pažįstanti ir jo žmona italė Maria Stella. Pats Šernas gyvai domisi padėtimi Lietuvoje ir ten esančiais savo gimimėmis. Šiuo metu baigia rašyti knygą „The climate makes the season“.

TĖVIŠKĖS PADANGĖJ

M. GEDVILAS PATEKO Į NEMALONĘ

LNA, vasario 1. — M. Gedvilas nebe pateko į naują LKP biurą, kuris buvo sudarytas sausio 27, pirmajame naujo CK plenumo posėdyje, vos tik pasibaigus IX LKP suvažiavimui. M. Gedvilas ligi šiol buvo vienas iš keturių partijos vadovybės narių išsilaukiusių partijos biure berods be pertraukos išlįsą 15 metų (kiti trys pastovieji — A. Sniečkus, V. Niunka ir J. Paleckis). Tačiau, nors į naują biurą ir nebeišrinktas, M. Gedvilas dar sėdėjo partijos suvažiavimo prezidentūroje dalyvavo diskusijose. Dar nėra žinių, ar Gedvilas pateko į naująjį Centro Komitetą.

SVETIMIEJI ATSTOVAUJA LIETUVĄ

LNA, vasario 2. — Tarp 45 pagerbtųjų, tai yra, pakviestųjų į IX LKP suvažiavimo prezidentumą, buvo ir toki „Lietuvos“ komunistų atstovai, kaip Krasobajov, Baltijos geležinkelio viršininkas, ir Luchnio, neseniai į Lietuvą atsijęs Kauno hidroelektrinės jėgainės statybos viršininkas.

TILVYCIO SAUKSMAS

LNA, vasario 4. — Teofilis Tilvytis sausio 26 d. per Vilniaus radiją tarp ko kita pasakė: „Priešas, kad ir viduje, nėra galutinai nugalėtas. Jis tebesidėi čia pat, tik užsimaskavęs, pakeitęs savo ginklą, kovos taktiką. Jei vakar jis rodė žvėriškus dantis, tai šiandien jis prieš mus šypsoi ir sako, kad šiandieną pas mus viskas tvarku...“ Savo kalboje T. Tilvytis prieakštavo nebudriems biurokratams, kurie nesugeba išsifruoti čia pat esančių priešų.

TALKA AMERIKOS IMIGRACIJOS MUZIEJUI

New York (LAIC) — Papėdėje garsiosios Laisvės Statulos, prie New Yorko, organizuojama pastatyti Amerikos Imigracijos Muziejus. Muziejus, kuris pavaizduos imigraciją į Naująjį Pasaulį ir ateivių įsikūrimą ir jų gyvenimą. Kaip istorikai pareiškė, pavaizduojant imigraciją, nušviečiant ir pačios Amerikos istoriją.

Tą muziejų ėmėsi organizuoti žymūs Amerikos asmenys. Sudarytas platus komitetas į kurį įeina įvairių tautų atstovai, jų tarpe ir lietuvių atstovai Leonardas Šimutis, Antanas Rudis ir kit.

Šį pavasarį pradėdama plati akcija į to muziejaus kūrimą įtraukti visus nuo Atlanto iki D. Vandeno gyvenančius asmenis.

PRIIMTAS TAUTINIŲ IR RELIGIINIŲ SVENČIŲ ISTATYMAS

Vidaus Reikalų Ministerijos patvarkymu įvesta sekančios Argentinijoje tautinės šventės: gegužės 1 d., gegužės 25 d., birželio 20 d. liepos 9 d., rugpjūčio 17 d., spalio 12 d. ir gruodžio 25 d. Be to sekančios nedarbo dienos: sausio 1d., sausio 6 d., Kärnavalių pirmadienis ir antradienis, Didysis Kėtvirtadienis, Didysis Penktadienis, Dievo Kūno šventė, rugpjūčio 15 d., lapkričio 1 d. ir gruodžio 8 d. Tautinės šventės švenčiamos kaip sekmadieniai. Kas turi dirbti tose šventėse, mokama dvigubai. Nedarbo dienos — šventės vald. įstaigoms; industrijos ir komercijos srityje — optatyvinės. Kas dirba, gauna paprastą atlyginimą.

BUENOS AIRES

Pranešame visų dėmesiui, kad sausio 13 d. įvykusiame visų lietuviškų organizacijų pasitarime buvo nutarta šių metų Vasario šešioliktosios minėjimo proga surinkti pelną skirti išimtinai Vasario 16-tosios gimnazijai Vokietijoje, o ne padengimui skolų, padarytų perėjais metais minint Vasario 16-tąją miestų centre.

* Ponų Kazimiero ir Marijos Stankūnų padovanotoje viloje šiais metais atostogauja Onutė Marija Markauskaitė, K. Minkevičiūtė, M. Minkevičiūtė, Lorina Minkevičiūtė, Eugenija Irena Kirkutė, Elena Kirkutė, Jonė Nilda Varanauskaitė, Mirta Vaištaraitė, Mirta Korkūzaitė, Alieja Miliauskaitė, Dalia Santaraitė, Onutė Masulytė, Zuzana Mokaitytė, Marija Sakalauskaitė, Eugenija Daunorytė, Katalina Rožė Kolmaitė, Ona Marija Naruševičiūtė, Birutė Marenholcaitė ir Kuncaitytė.

* Bernardas Survila su ponu išvyko atostogoms į San Clemente de Tuyu. P. p. Survilai turi madų saloną.

* Nelida V. Adomaitytė vasario 8 d. atšventė 15 m. gimtadienį. Gimtadienio proga jos tėveliai suruošė gražias vaišes. Tėvelis atvyko iš Mar del Platos.

* Antanas Sniečkus Lanus Oeste pasistatė patogų mūrinį namą ir ten su savo šeima persikėlė gyventi.

* Stasys Kiela apsivedė su Gunturyte Pervaziene. Vestuvių liudininkai buvo Domininkas ir Ona Kiela. Vaišės buvo naujame p. p. Kielių name Lanus Oeste.

* Antanas ir Vanda Zienkai su šeima viešėjo keletą savaičių Montevideo mieste ir Rio Negro. Po atostogų vėl grįžo į Bs. Aires.

* Eduardas Leimontas jau gavo pensiją.

* Marija Viskantaitė serga. Slaugoma p. p. Lebedinskių namuose, c. Nueva 357, Villa Rafo.

* Pr. Ilčiukas dirbdamas fabrike susižeidė ranką ir gydosi savo namuose.

* Bronė Zalagienė turėjo stiprų kraujo spaudimo priepuolį ir buvo suparaližuota. Greita gydytojo pagalba mirties pavojus buvo pašalintas ir ligonė pamažu sveiksta.

LIETUVISKAS PENSIJONAS
c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas
JUOZAS VASILIAUSKAS
CIUŽINIŲ IR UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ
Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.
Kainos prieinamos
Sav. Antanas šačiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat.
RADIO PUSVALANDIS
yra kiekvieną sekmadienį 8.30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS
* PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA
REMONTUOJAMA:
* ŠALDYTUVAI - HELADEROS.
* RAŠOMOSIOS,
* SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
* VENTILIATORIAI.
Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

Birutės Draugijos Moterų susirinkimas įvyks Vasario 19 d. tuoj po vakarinių pamaldų, t. y. 17.30 val. Visoms narėms dalyvavimas būtinas, nes reikia aptarti svarbius klausimus, susijusius su Birutės Draugijos 25 metų gyvavimo sukakties minėjimu šiais metais gegužės mėnesį.

* Argentinos naftos 1956 m. grožio karaliene išrinkta lietuvaitė Elena Andriūšytė, o spaudos meno kritikos mokyklos grožio karaliene — kita Buenos Aires lietuvaitė, Birutė Cibavičiūtė.

* Neseniai pradėtoji Buenos Aires demonstruoti trijų dimensijų filmoj „Trojos Elena“, pagrindinę rolę vaidina lietuvis J. Šernas. Tai 16-tos Vasario akta pasirašiusio p. J. Šerno sūnus.

* Leonas Pilka, taksimetristas, atostogavo Villa del Diquėje, T.T. Marijonų vasaros viloje. Stovykloje buvo jo sūnus Jonukas. Vasario 12 d. aplankė Aušros Vartų lietuvių parapiją ir susipažino su jos įstajomis.

* J. Dovydaitis, Lietuvių Susivienijimo Argentinoje narys, atostogaudamas Rumipal aplankė jaunimo stovyklą Villa del Diquėje ir paaukojo 150 pežų jos klestėjimui.

* Ponija Kukučionienė su dukra Otilija atostogavo pas p. p. Bukauskus Villa del Diquėje.

* Pranas ir Elzbieta Krapavickai atostogavo Kordoboje pas savo sūnų prof. Antaną Krapavicką.

MAR DEL PLATA
ANKSTYVAS GARNYS MAR DEL PLATOJE

Ponai Laurinavičiai — Antanas ir Cecilija Birutė Čaikauskaitė turi gražų namą - pesijoną Mar del Platoje, Salta 1092, kur maloniai kasmet prima prieinamomis sąlygomis tautiečius, atvykstančius tam pajūrin praleisti atostogų, pasimaudyti jūros banguojančiam vandenyje ir pasikepti saulėje gulint ant gražaus smėlio.

Gi šiemet, vienas iš ankstyvųjų vasarotojų, buvo garnys, kuris vieton užmokėsio, ponai Cecilijai Birutei Čaikauskaičiai Laurinavičienėi sausio 6 d. paliko gražią dukrelę.

T.T. Marijonų vadovaujamos stovyklos Villa del Diquėje atostogautojų būrelis prie akmeninių „grybų“ kalnuose.

kuriai jos tėvai davė Marijos Elena vardą.

Ponai Laurinavičiai yra kilę iš Silalės miestelio, Tauragės apskr. ir jau augina du vaikus: Romualdą, 13 metų berniuką, kuris šiemet eis į 3-čią skyrių Nacional ir mergaitę, Luciją, 10 metų, lankančią 5-tą skyrių pradžios mokykloje.

* Mar del Platoje, š. m. sausio pabaigoje ir vasario pradžioje praleido linksmas atostogas ponai Rukšėnai — Stasys ir Elena su šeima: sūnūs Viktoras ir Eduardas ir dukterė Mirta. Kartu su jais buvo p. p. Juknevičiai — Zeferinas (LICA pirmininkas ir „Lietuvos Aidas“ vedėjas) ir Teresė, su sūnais: Pranu ir Liudviku. Kartu buvo ir panelė Lidija Benvenuto (lietuviškos duktės).

Atostogautojai važinėjo p. Rukšėno nuosavu nauju autobusu 225 linijos (su šiuo jau turi 4 autobusus, Mercedes Benz kursuojančius atostogautojai buvo apsisotę p. p. Laurinavičių pensijone ir, aplankydami Miramar, sustojo p. p. Dudy viešbutyje, kur buvo pavaišinti. Grįžtant aplankė Balcanę, Tandil ir Azul miestus.

* Mykolas Rackevičius nuosavai baldų dirbtuvei pasistatė erdves patalpas. Paskutiniu laiku turi didelį pareikalavimą lovų, spintų ir kt. baldų. Mykolas Rackevičius gyvena Mar del Platoje.

* Apolonija Laurinavičiūtė ir Juozas Babušiai šiais metais atšventė 25 metų moterystės sukaktį.

* Antanas Laurinavičius parduovęs savo viešbutį Catamarca gatvėje nusipirko ant Saltos 1092. Jo telefono numeris 3.0646 Mar del Plata.

* Vytantis Deveikis Mar del Platoje turi mezzimo įmonę. Paskutiniu laiku sulaukė iš Sveicarijos didelę mezzimo mašiną.

* Sigitas Babušis baigė gimnaziją ir ruošiasi vykti į J. A. Valstybes tolimesnėms studijoms. J. A. V. studijuoja jo brolis antrus metus.

PADEKA

Pačiame gyvenimo žydėjime mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo Vladą Menčiūną, mano vyrą, bei vaikų tėvą. Visiems jį lankiusiems, slaugiusiems bei palydėjusiems į amžino poilsio vietą, už gėles ir už visa nuoširdžiai dėkoju. Ypatinga padėka priklauso kun. J. Margiui, Kazimierui ir Zuzanai Gulbinams, Veronikai Suokaitėi, Bronėi ir Jonui Balniamis su šeima, Petru Stoniui, Pranciškai Čeponytei, Apolonijai ir Mykolui Kudliams, Bronėi, Jonui ir Janinai Staliauskams. Visiems nuoširdus ačiū!

Marija Menčiūnienė su dukrom

FOTOGRAFUOJU
sužieduotuves, vestuves, krikštynas. Kreiptis: Herrera 287, Capital, Fr. Leščius.

MAUDYMOŠI BASEINAS „KAUNAS“
Sūrus vanduo (Aguá salada)
Priveža col. Nr. 32
Aptarnauja patys šemininkai
Sav. VI. ir Kons. Masiokai
„LAIKO“ SPAUSTUVĖ
pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuviškus pakvietimus, Pirmos Komunjijos pavelkslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudo darbus.
Kreiptis:
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

TEXTILBRAŽĖNAS
Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718
Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA
Profesora ONA BALNAITYTĖ
c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.
SINGER SISTEMA
Trečia pamoką pasiūsi savo drabužį.
* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Grał. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKSTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS
RADIO TECHNIKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja
SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKSTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBŲ.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA
su moderniu — elektrišku kopplektu, fotografuojant sužieduotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltmi. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.
L. Kančausko FOTO „REPORTER“,
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)
T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS
COCHERIA „MITRE“
Pasirūpina laidotuviemis — veža ligonius — daro keiliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.
B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

A. + A. MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ DOMININKAS BARTKUS

Po ilgos ir sunkios ligos vasario 10 d. „Sarmiento“ sanatorijoje mirė Domininkas Bartkus, 67 metų amžiaus. Velionis buvo kilęs iš Šiliniškių km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. Lietuvą paliko dar prieš pirmąjį Didįjį Karą ir atvyko į Argentiną. Čia darbavosi, kaip ir visi emigrantai, įvairiuose darbuose, paskiausiai prie petrolio rafinerijų. Sukūrė šeimą su Monika Vaitkyte, išaugino du sūnus Joną ir Antaną. Turėjo pasistatęs namą Sarandį, kur gyveno pats su šeima. Aprūpintas sv. Sakramentais, a. a. Domininkas Bartkus atsiskyrė su šiuo pasauliu, palikdamas dideliamė nulūdime žmoną Moniką Vaitkytę-Bartkienę, du sūnus Joną ir Antaną, žmonos seserį su vyru Bronę ir Balį Gokus, žmonos brolių Benediktą Vaitkų ir keletą giminių Argentinoje, Brazilijoje ir Lietuvoje. Vasario 11 d. su religinėmis apeigomis buvo palaidotas Sarandį kapinėse.

Ignas Norvaiša, pasirgęs 6 metus, mirė vasario 4 d. Velionis buvo gimęs 1896 m. birželio 15 d. Viešvėnų parap., Telšių apskr. 1924 m. apsivedė Eugeniją Brazdeikytę. Į Argentiną atvyko 1926 m. Daugiausia dirbo General Motors fabrike. Paliko liūdinčius žmoną, sūnų Albertą (Vyčių dr-jos kasininką), dukterį Vandą Lietuvoje ir dvi seseris: Valeriją Biknevičienę — Lietuvoje ir Viktorą Hukas — Argentinoje. Velionis palaidotas vasario 6 d. Sarandį kapinėse, papuoštas gėlėmis.

* Po sunkios ligos vasario 12 d. mirė Juozas Gasiūnas.

* Kostas Pauža mirė sausio 15 d. Velionis sulaukė 63 metus. Gyveno c. Comodoro Rivadavia 1396, Bernal O. Paliko nulūdusią žmoną Oną, sūnus: Konstantiną, Leopoldą, Joną ir dukterį Oną.

SV. MISIOS
už a. a. Oną Pručinskaitę-Paulienę bus Aušros Vartų bažnyčioje vasario 19 d. 11.30 val. Visus gimines ir pažįstamus kviečia
Stasys Kučinskas

PARDUODAMAS NAMAS
su įrengta ir veikiančia kepykla; nebrangiai, pusę išsimokėjimui, El Palomar, Rodeo ir Capella. Kreiptis: P. Leščius, T. E. 26 - 9672

Casa MUSKETAS

Parduoda
PLOKSTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIJOS APARATUS
ISNUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92
* LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES
taisu ir parduodu naujus.
NIKODEMAS LEIPUS
Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702
* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“
Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius:
Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Pašis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimninkai.

* „ZEMAITIJA“, Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.

Buenos Aires Avellaneda

ARGENTINOS LIETUVIŲ KOLONIJA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METINĖ SUKAKTI

švenčia vasario 18 d.

Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Vasario 16 d. 16 val. Buenos Aires Katedroje bus padėtas vainikas ant San Martin karsto.

Vasario 19 d. — 8.15 val. per Radio Mitre Lietuvių Aidai duos Vasario 16-tai pritaikintą programą.

10.30 val. Iškilmingos Pamaldos Aušros Vartų liet. parapijoje

Minėjimą rengia lietuvių organizacijos. Dalyvauja: Liet. Išlaisvinti Centras, Susivienijimas Liet. Arg., Lietuvių Centras, „Mindaugo“ D-ja, Liet. Ats. Karių S-ga., Arg. Liet. Prek. ir Pram. S-ga., Arg. Liet. Bendruomenė, Birutės Dr-ja., Vyčių S-ga., Šv. Cecilijos choras, Liet. Vyrų Kvartetas „Aitvarai“ ir kt.

Įėjimas — laisva auka Vasario 16 d. Gimnazijai išlaikyti. Minėjimas prasidės punktualiai 21 val.

Knygos gaunamos „Laiko“ Administracijoje

J. Jankus, **NAMAS GEROJ GAT-VEJ**, romanas, laimėjęs 1954 m. LRRD-jos premiją, drobės viršeliais, su dail. A. Bielskio trijų spalvų aplanku, kaina 4,— dol.

A. Vaičiulaitis, **PASAKOJIMAI**, rinktinės novelės, su prof. J. Brazaičio įvadu apie Vaičiulaitio kūrybą, drobės viršeliais, su dail. T. Valiaus dviejų spalvų aplanku, kaina 4,— dol.

F. E. Sillanpaa, **SILJA**, romanas, už kurį autoriui buvo paskirta Nobelio premija, vienas iš pulkiausių suomių literatūros veikalų, drobės viršeliais, su dail. V. Palio dviejų spalvų aplanku, kaina 4 dol.

J. Kėkštas, **ETAPAI**, rinktinė poezija, Autorius yra vienas iš nedougelio lietuvių, kuriam pasisekė ištrūkti iš Sibiro ir pasiekti laisvuosius vakarus. Knyga su drobės viršeliais ir dail. K. Janulio dviejų spalvų aplanku, kaina 3 dol.

T. Žiūraitis, **ZODIS IR GYVENIMAS**, sekma dieno rimčiai ir religingiam susikauptimui, su prof. A. Maceinos įvadu apie žodžio ir gyvenimo prasmę, drobės viršeliais, su dail. V. K. Jonyno dviejų spalvų aplanku, kaina 2,75 dol.

P. Skardžius, **LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS**, rašybos pagrindai ir platus aiškinamasis žodynas, drobės viršeliais, kaina 4,50 dol.

A. Maceina, **DIDYSIS INKVIZITORIUS**, žmogiškųjų būties kraštinišose gyvenimo situacijose, kaina 2 dol.

A. Maceina, **JOBO DRAMA**, žmogiškiosios būties apmąstymas kančios situacijoje, kaina 2 dol.

P. Gaidamavičius, **ISBLOKSTASIS ŽMOGUS**, tremtis ir jos įprasminimas, kaina 2,25 dol.

A. Vaičiulaitis, **VALENTINA**, romanas, dėl savo gražios fabulos ir puikaus stiliaus labai rekomenduotinas jaunimui, kaina 2 dol.

A. Baronas, **ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI**, novelės, pasižymintios situacijų netikėtumu ir stiliaus naujumu, kaina 2 dol.

A. Sabaliauskas, **NUO IMSRĖS IKI ORINOKO**, lietuvių misijonieriaus išgyvenimai tarp įvairių tautų ir įvairiuose kontinentuose, kaina 2,50 dol.

P. Andriūšis, **VABALŲ VESTUVĖS**, jaunimui, tekstas ir iliustracijos trijomis spalvomis, kaina 1 dol.

K. Grigaitytė, **PASLAPTIS**, eilėraščiai, tinkantys deklamuoti įvairių švenčių progai, kaina 1 dol.

G. Tulauskaitė, **PO SVETIMU DANGUMI**, eilėraščiai, tinkantys deklamuoti įvairių švenčių ir minėjimų progai, kaina 1 dol.

V. Jonikas, **PAKELEIVIAI**, eilėraščiai religinėmis ir tautinėmis temomis, pasižymintys savo nuosirdumu ir lietuviškumu, kaina 1 dol.

V. Jonikas, **SELVARTO RAUDOS**, eilėraščiai tremties temomis, kaina 1 dol.

A. Tyruolis, **LAUKŲ LIEPSNOS**, klasiniai sonetai, kaina 1 dol.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

\$ 100 — O. Paužaitė
 „ 10 — (Urug.) E. Navickienė
 „ 55 — V. Mainelytė Tarducci
 „ 40 — P. Ilčiukas
 „ 35 — J. Povilonis
 „ 35 — S. Povilonis
 „ 20 — B. Survila
 „ 20 — E. Simanavičienė
 „ 20 — J. Valentinas
 „ 15 — A. Balčiūnas
 „ 10 — Krivickienė

Visiems Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja „LAIKO“ Administracija

L. K. T. MUZEJUI AUKOJO:

Kun. Vytautas Palubinskas — žemaičių Vyskupijos 500 m. jubilėjaus (1421 — 1921) medalių, Jubilėjinio Seimo medalių S. L. A. — 25 — 1910 m., Lietuvių R. Kat. Susivienijimo Amerikoje jubilėjaus medalių 1886 — 1936 m.).

Sofija Jelinskienė — lietuvišką rankšluostį.

Visiems aukotojams, Elzės Diminskienės vadovaujamos šeštadieninės mokyklos mokiniai už baigiamą ruošti spalvuotą iliustraciją Lietuvos žemėlapij ir medic. studentei Danutei Ginterytei už Muzėjaus retų ir senų nuotraukų albumo sutvarkymą maloniai dėkoja Muzėjaus Vedėja

PADEKA

Onai Stanaitienei už padovanotą „LAIKO“ knygynui 4 vertingas knygas, nuoširdžiai dėkoja Knygyno vedėjas

PADEKA

Pranui Ilčiukui už \$ 50 auką Liet. Aušros Vartų parapijos vargonams nuoširdžiai dėkoja Parapijos klebonas

S. Jonas Šimkevičius ir Lidija Elena Martinėnaitė su sutuoktinių Hudininkais Pranu Martinėnu ir Jadvyga Petkevičaitė Šimkevičienė. Vestuvės įvyko sausio 28 d.

LAIŠKAS IŠ BRAZILIJOS

RASO DR. E. DRAUGELIS, 50 M. SPAUDOS JUBILIAS

Antai prieš 50 metų, aš bepradėjęs Marijampolės gimnazijos mokinį leidžiamam laikraštelyje bendradarbiauti, vos neišlėkiau iš gimnazijos ir neatsidūriau S. Kalvarijos kalėjime. Su penkiais mano draugais taip ir atsitiko. Žandarai vadovaujant jų viršininkui Teodorui padarė pas mane kratą ir ant krosnelės rado tų laikraščių visa punda. Tačiau „ant karštų pėdų“ nepavyko mane suimti, nes buvau išvykęs pas gimines į kaimą. Taip pat nepavyko suimti nei pas gimines, nes atvykus žandarams, aš kartu su namiškiais valiau užtvankos dumblą ir visai nebuvo panašus į žviry, sidabriniais sagučiais švarke gimnazistą, o greičiau į kaimo pusbėrį. Žandarams buvo paaiškinta, kad aš išvykau į Marijampolę ir jie nukabinę nosis, žąsule grįžo atgal. Taip gerai nebūtų šita istorija užsibaigus, jeigu mano a. a. brolis kun. Ladislavas nebūtų ž. vyresn. Teodorovo gorčine šermukšninės ir 25 rubliais neapdovanojęs. Įvykiams atvėsus ir suminkštėjus žandarams, aš toje byloje likau tik liudininku su labai skurdžiais parodymais, kad tų laikraščių punda radau garsiamai Marijampolės sode (jis dar vadinasi „kariškiu“). Po pusmečio byla buvo nagrinėjama Suvalkų Apygardos Teisme. Gynė garsus advokatas A. Bulota. Jam pavyko teisėjus įtikinti, kad tie jaunuoliai nei nemamė knistis po Rusų Imperijos pamatais, nei prieš carą nieko nerašė ir visi buvo išteisinti, bet metai jau buvo sudarkyti.

Dar viena įdomi smulkmena: tame laikraštyje tilpo mano pirmutinis iš moksleivių gyvenimo romanas „Rožinė“, bet pasirašytas tik slapyvardžiu. Tai man daug padėjo iš tos keblios istorijos išsisukti.

O kas būtų buvę, jeigu aš būčiau pasirašęs vardu ir pavarde? Manau nei šermukšninė, nei pinigai nebūtų manęs išgelbėję. Tai buvo anais sunkiais laikais, kada mūsų tėvynė buvo okupuota. Na, o kaip dabar? Ar pasikeitė kas geron pusėn? Taigi kad ne. Nei per plauką; atrodo tūkstanteriopai pablogėjo: tėvynė netik okupuota, bet ir žiauriausiai naikinama tų pačių maskolių, mes gi tremtiniai esame svetur prisiglaudę.

NETIKĖTINI DALYKAI

1955 m. gruodžio 11 d. Vila Belo lietuvių mokykloje susirinko būrelis tėvų, kurių vaikai lankosi lietuviškuose poiečiuose ir būrelis tautiečių šito reikalo svarbumu suprantančių ir jį remiančių. Per antąją pasaulinį karą reikalai taip susiklostė, kad čionai mes neteko savų lietuviškų mokyklų, savų mokytojų ir nutautėjimo rūdys pasibaisėtinajai naikino mūsų koloniją. Net mažųjų katekizacija ir prie pirmosios Komunijos parengimas buvo atliekamas svetima kalba. Pažangesnieji tautiečiai visu tuo siejosi ir darė žygių šitą žalą atitaisyti. Buvo sugadinta daug nervų ir rašalo, bet velti. Ir tik pasaulinis Eucharistinis Kongresas Rio de Janeiro, ir apsilankymas pas mus garbingų svečių — vysk. V. Brizio ir kelių prelatų ir Pranciškiečių Kongr. Viršininėms, pralaužė ledus. Tiesa, jau ir prieš tai buvo šokių tokių pragiedrulių. Atsikėlus į S. Paulo muzikui Kaselūnui ir atvykus iš Š. Am. jaunam energingam kunigui J. Šeškevičiui, kova dėl mažųjų lietuvių tautiškumo ir dorovingumo pagyvėjo. Taip pat vis daugiau ir našiau pradėjo reikštis šioje dirvoje „Seno Malūno“ viloje proviz. Lukoševičius. Nu-

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
 Concesión N.º 4289
 Tarifa Reducida
 Concesión N.º 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 159

16 DE FEBRERO

Dėl emigracijos į J.A.V.

Kadangi sveikatos reikalavimai norintiems emigruoti į JAV yra labai griežti, dėl to yra daug išskirtų šeimų, ir nemaža turinčių JAV-se gimines negali ten išvažiuoti. Amerikos gydytojai sakosi remiasi įstatymo reikalavimais, o tie reikalavimai yra labai griežti. Todėl buvo nusistatyta daryti žygių, kad sveikatos reikalavimai būtų suvelninti ir kad dėl nežymių sveikatos trūkumų šeimos nebūtų ardomos. Visos Amerikoje veikiančios šalpos organizacijos, kurias rūpinasi emigracijos reikalais į JAV, tarp jų ir Balfas, yra padariusios daug ir stiprių spaudimų tuo gyvybiniu reikalu. Buvo įtikinėjami ir atskiri kongreso nariai bei senatoriai, ir jų atitinkamos ir daug ką reiškiančios komisijos bei federalinės vyriausybės nariai, net pats prezidentas. Tų įtikinėjimų išdava — prezidentas įnešė į kongresą pasiūlymą suvelninti reikalavimus ir neardyti šeimų. Jei visa šeima gali būti įleista, o vienas tos

šeimos narys serga, tai — leisti ir sergančiam vykti kartu. Jei visa šeima yra jau išvykusi ir gyvena Amerikoje, o tik vienas narys yra likęs, tai leisti ir jam atvykti į šį kraštą pas savo šeimą. Šeimą norima taip suprasti, kad galėtų išvykti ir broliai bei seserys. Ta prasme taip pat daroma žygių. Kaip įstatymų leidėjai į kai pažiūrės, sunku esą tikrai pasakyti, vis dėlto vilčių esama. Taip pat turima daug vilčių, kad būsia priimti prezidento siūlymai, ir užkliuvusieji su plaučiais greičiausiai palengvinimų susilauks.

* Lietuvos konsulato Sao Paulyje, Brazilijoje būstinė perkelta į kitą vietą. Sluociant laiskus bei kitą kurią korespondencija, prašoma šiaip adresuoti: Snr. A. Polišaitis, Consul da Lituania, Rua Dom Jose de Barros, 168-5 andar, Caixa postal 7249, Sao Paul, Brasil.

* Naujoji VT pirm. A. Devenienė 1956. I. 28 atvyko į savo paskirties vietą ir pradėjo eiti pareigas. Ją paskirti VT nariai ir VT bendradarbiai.

* Žiniomis iš JAV, Tautos Fondo valdyba, pasikeitus pirmininkams, pasilieka ta pati.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskomi kare žuvusių:

Petro Danio, gim. 1923. VI. 29, Kaune, Stasio Cirvinsko, gim. 1925 XII. 18, Rietave, Ciprijono Čepulio, gim. 1903. IX. 23, iš Joniško, Antano Chamonio, gim. 1908. VII. 29, Jono Bybarčio, gim. 1923. IV. 23, Daukentiškiuose, Alfonso Butkaus, gim. 1926. VI. 19, Gerdžiūnuose, Kazio Bumbliausko, gim. 1922. II. 25 Luokėje, Juozo Bakanausko, gim. 1912. III. 11, Vinco Ambulėčio, gim. 1918. VII. 21, Ilguvos km., Algio Alpanavičiaus, gim. 1926. XI. 10, Kaune, Albino Abramavičiaus, gim. 1928. VIII. 24, Venlauskų km., Adomo Ališausko, gim. 1921. VI. 13, Utenoje, giminės ar artimieji.

Skabalis, Stasio ir Johanos sūnus, gim. maždaug 1918-19 m., Skaudvilės valsč., Tauragės apskr., Stasys Jazbutis ir Juzė Jazbutienė - Dzindziliauskaitė, Jonas Vėjelis, gim. 1915 m. Lietuvoje, Zigmas Justas Sadleckas, gim. 1929 m. Telšiuose, Jonas Penikas, Adomo sūnus, gim. 1914 m. Kelmėje, jo žmona Marija Penikienė-Milnienė, Domo duklė, gim. 1920 m. Butaičiuose, ir sūnus Romualdas Milinis, gim. 1939 m. Tauragėje.

Konstantinas Daržinskis, gim. 1896. I. 10 d. Tautiškoje, jo žmona Marija Daržinskienė-Šližaitė, gim. 1900. IX. 15 d. Plungėje, ir vaikai Stephi, Gerna, Regina, Sela ir Raimondas.

Visa šeima 1944 m. gyveno Westfalijoje.

Pajieskomi ara žinantieji apie juos prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litausches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233, Germany.

galėjus stagnacijos kliūtis, liko aišku dar kitos. Čion atėjo pagalbon ilgametis „Savišalp, ir Kultūr. Bendruomenės „Lituania“ pirm. inž. Z. Bačelis, kuris organizacijos rėmuose leido p. Kaselūnui tuos lietuviškus papročius rengti. Tai kaip kitaip aš turiu pavadinti šituos besivystančius įvykius, jeigu ne netikėtiniai? Jog reikalas (lietuvišbės išlaikymo) buvo kaip ir beviltiškai apleistas, o dabar štai jau keli „varžovai“ atsirado, vienas už kitą stengdamiesi kuo daugiau jaunųjų pritraukti, išmokyti, išauklėti, užgrūdinti, kad jie būtų savo garbingos kenčiančios ir žudomos tautos vertingais nariais. Per šiuos 8 metus mano sveičiavimosi šitime krašte, tai jau antras tokios didelės reikšmės įvykis (pirmas — P. Liet. B-nės įkūrimo reikalas).

Todel su mieliais kaimynais argentiniečiais aš ir skubu pasidalinti savo džiaugsmiais.